

SECURITY-APPROVED FOR PUBLICATION
8 FEB 1956

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

No. 5—Vol.—LIV

FRIDAY,
3RD FEBRUARY, 1956

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 6d.

There is no place on Earth and no race, which is not capable of producing the finest types of humanity, given suitable opportunities and education.

—Mahatma Gandhi.

Be just and fear not; let all the ends thou aimest at, be thy country's, thy God's and truth's.

—Shakespeare.

No peace was ever won from fate by subterfuge or agreement; no peace is ever in store for any of us, but that which we shall win by victory over shame or sin,—victory over the sin that oppresses, as well as over that which corrupts.

—Ruskin.

Absence of occupation is not rest;

A mind quite vacant is a mind distressed

—Cowper.

**If there is righteousness in the heart,
There will be beauty in the character,
If there is beauty in the character,
There will be harmony in the home,
If there is harmony in the home,
There will be order in the nation.
If there is order in the nation,
There will be peace in the world.**

—Adapted from the Chinese.

**Now is the time to dare to practice mercy!
Enough wounds have been struck in strife,
But he who serves us and reconciles us with GOD,
Wishes that we become brothers on GOD'S earth,
Now is the time to win the victory through love's power!
Hatred and war can only create a hell for man!
But CHRIST'S victory in the war of Grace,
Wishes that we become brothers on GOD'S earth.
Now is the time to hope unto Death,
GOD'S door open to our brother's need.
Who dare the step? Who comes along?
We may still become brothers on GOD'S earth!**

—Heinrich Vogel.

—A hymn used in a Church Conference in West Germany, 1737.

Today, of all days, the joy of giving is uppermost in every heart. The best thing to give to your enemy is forgiveness; to an opponent, tolerance; to a friend, your heart; to your child, a good example; to your father, deference; to your mother, conduct that will make her proud of you; to yourself, respect; to all men, charity; and to your loved ones ?

**Surely a NEW INDIA PROTECTION POLICY,
the best of all Gifts.**

THE PLEASURE OF GIVING IS YOURS, AND THAT OF SERVING YOU IS OURS.

The
New India Assurance

Company Limited

Principal Controlling Officers:
Rustomjee (Pty.) Ltd.

**140, Queen Street,
DURBAN, NATAL.**

**NEW NYLON
SAREE MATERIALS**

— JUST ARRIVED —

Gold Striped Fancy Nylons 48" 12/6 yd.	Real Benares and Jari Gold Georgette Sarees and Borders. Big range in stock.
Spotted Georgettes 45" 4/6 yd.	Georgette Jari Work Sarees All colours. £4-10-0
Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.	Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0
Bordered Georgettes All Shades 45" 3/11 yd.	CHILDREN'S SCHOOL WEAR Boys Shirts, Knickers, Blazers, Vests, Socks. Girls Gym Blouses etc. At Reduced Prices.
Embossed Georgettes 45" 5/11 yd.	
Coloured Georgettes 45" 3/11 yd.	
BLOUSES Printed Georgette and Bemberg Skippers. Huge range now at clearing Prices.	
CHAMPALS! Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair Also Leather 8/6 & 10/6 pair	

Write For Samples: (Not for Rhodesia)

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Karanja due 1st March. Sailing 6th March 1956.
For Bombay via Karachi.

S.S. Kampala due 30th March. Sailing 4th April 1956.
For Bombay.

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow
Fever inoculation requirements and obtain certificates from their
nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from
private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class single without food	£83-10-0
Second " " "	55-0-0
Third Class Bunk	28-10-0
Muslim Special Food	£11-10-0
Ordinary Food	£4-18-0
Hindu Special Food	£10-3-0
Ordinary Food	£4-6-0

Bookings for 1st, 2nd, 3rd can be effected by com-
munication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.

Tel. Add. "KARAMAT."

INDIAN OPINION

FRIDAY, 3RD FEBRUARY, 1956

Indians In South Africa

JUST before the present session of the Union Parliament opened the South African Bureau of Racial Affairs met at Port Elizabeth to discuss the Indian in South Africa. As is known, SABRA is an organisation sponsored by the advocates of apartheid. Its intention, among other things, is to present apartheid in something like a scientific form for purposes of convincing the people of South Africa that apartheid is the only way out for this country.

The deliberations of the conference referred to above were characterised, not by an earnest endeavour to find a solution to what has been erroneously called the Indian problem. The learned men of SABRA devoted a lot of their time to propagandistic attacks on the Indian and in so doing showed not only how lamentably ill-equipped they are for leading a multi-racial community but also that they have missed one fundamental reality of South African nationhood — that South Africa is a mixed nation.

Since the SABRA outbursts against the Indian, Dr. Donges has joined in the attacks on the Indians.

The world is being told that the Indian is unassimilable; that he has not made a contribution to the welfare of the country proportionate with the benefits he has reaped; that he is a fifth column; that he ought to be sent back to India.

Let us take the first charge—of being unassimilable. This means that the Indian has refused to broaden his outlook or change it to conform to the demands of living in a society based on western ideals. For an individual to be assimilated into a particular environment certain prerequisites are necessary. One of the most important of these is education. The Indian can reply, with every show of reason, that he has set an example of a community eager to conform to Western standards and if he has not succeeded everywhere it has not been for lack of determination. All sorts of barriers have been set up on his way by the very rulers who accuse him of not learning their ways. Indian schools are notoriously overcrowded and inadequate in spite of a small minority's truly heroic efforts to do all in its power for the education of its children.

But this is not the whole story. The Indian has done a lot to show his desire to conform to the ways of living of his country of adoption. Indian children speak more English than their own languages in the urban areas. If there is a community in danger of losing its languages the Indian can claim to live under that danger. He has not withdrawn his children from school just because of this—for the simple reason that he wants them to be good South Africans; even

to the point of adopting one of South Africa's official languages as their own. What greater proof of Indian goodwill does the whiteman want than this sacrifice on the part of the Indian? This alone should make the charge of unassimilability meaningless.

But the White ruler is in a very convenient position. He has the power to bar the Indian's progress towards assimilation and then turn round to blame the Indian for being slowed down by the barriers. It is neither clever nor smart.

Judging by the fact that the Indian is only a very small minority of the nation, he has reason to be proud that he is not behind any other section in his contributions. Where he has not been able to do more it is because barriers have been placed in his way by the rulers.

The real significance here of this charge is that it is designed to throw a wedge between the African and the Indian so that the former should exert the pressure of his numbers to help in the process of squeezing out the Indian. Fortunately, the African is not a fool.

On the other hand, it might be as well for the Indian community to take a more positive interest in the African, not only as a fellow human being and countryman, but also to silence the criticisms in this connection. The Indian could still do a lot more to make himself better appreciated by the African.

The charge that the Indian is a potential fifth column must be denied with the contempt it deserves. Those people who talk glibly of the Indian being a potential traitor to his country never lifted a finger to defend their country and their own rule during the

last war. Indian soldiers fought for these people and died on the various battlefronts while very many of those who see in the Indian a traitor listened nightly to Radio Berlin waiting for Hitler to give them their republic.

Finally, if the Indian has no right to be in South Africa, the argument must be stretched farther. By that system of reasoning the Whiteman also has no right to be in Africa; in South Africa itself. But this process of reasoning is as foolish as it is unrealistic. The world belongs to the race of Man. To say the Indian ought not to be in South

MR. MANILAL GANDHI

THERE is no change in Mr. Manilal Gandhi's health but he is regarded to be responding satisfactorily to the medical treatment which he is receiving.

We will be grateful to anyone who will kindly send us news items such as Jokes, Short Stories, Recipes, Sports News etc. They will be of great help to us.

Africa is merely to prove once more how inadequately equipped the people who make these charges are for leading a multi-racial community. The challenging truth that all South Africans have to face is that South Africa is a mixed nation; that the Indian, like every other South African, is an integral part of that mixed nation.

There is very great need in this country for a leader to arise who will awaken the people of South Africa to a maturer sense of South African nationhood and wean them from the dangerous grip of apartheid—which is no more than a diminutive idea from a tiny world of smallmindedness.

SABRA AND THE "INDIAN PROBLEM"

READERS of 'Indian Opinion' have no doubt noted that the so-called 'Indian Problem' has commanded unusual attention in the Press of late. The annual Conference of the South African Institute of Race Relations, held in Durban from January third to sixth, took for its general subject of discussion: "The Indian as a South African;" the Findings of the Conference, particularly in relation to the Group Areas Act, were mentioned in the last issue of 'Indian Opinion.' In the recent Conference of the South African Bureau of Racial Affairs, held in Port Elizabeth, much attention was also accorded the position of the South African Indian community, although thinking on the subject proceeded from a radically different viewpoint. Papers were read, and widely quoted in the daily Press, which contained statements which in my opinion should not be disregarded or lightly treated by people of a liberal persuasion, when one considers the semi-official and undoubtedly influential status of SABRA. In the interests of truth and democracy it seems to me that such statements—unjust, misleading and in some cases directly erroneous—should not go unchallenged or uncorrected. I hope that in my attempt to do so, some additional light may be shed upon the present situation and rightful position of the Indian in South Africa, as well as on his relation to the vexatious problem of the Group Areas Act.

The first statement which I would like to discuss is the one made by Dr. P. J. Meyer, in his paper read on January, 1956, as reported by the 'Natal Daily News' of that date. The section whose accuracy I would refute reads:

"The Europeans in South Africa had, however, always resisted Indian immigration and had always looked to repatriation as the solution to the problem."

The above ideas are at present, I realize, quite prevalent in the thinking of the average European in South Africa today, but they are none the less erroneous. In the language of the late Right Hon. J. H. Hofmeyr (in his Hoernle Memorial Lecture: "Christian Principles and Race Problems") It is an inescapable fact that Africans came to South Africa primarily of their own

By S. H. NORRIS

initiative, but because the Europeans wished them to come—they remained because the Europeans wished them to remain." 1. Bishop C. J. Ferguson-Davie, in his "Early History of Indians in Natal," gives many instances of the way in which Europeans in the mid-1800s, faced with the economic ruin of Natal for the lack of a dependable labour force, repeatedly prayed the Governor of the Colony to procure labourers from China or India for them—India being subsequently decided on by advice of the Governor. True, there was some opposition at first, but as the labour situation grew worse in Natal sentiment swung more and more in favour of the introduction of indentured Indian labourers, and the law under which they were finally admitted, Law 14 of 1859, was passed unanimously after the Second Reading. As a matter of fact a considerable amount of persuasion, and promises of "good treatment, fair wages," etc., was necessary before the Government of India would agree to permit such emigration. The first request of Sir George Gray, then Governor of Natal, was refused, mainly because of the low wages offered here.

As to the idea of repatriation, also expressed in the above statement by Dr. Meyer, the use of the word "always" is certainly in error. There was no mention of any but voluntary repatriation in the above mentioned Law 14 of 1859, under the conditions of which Indians first came to Natal. In fact Section 29 of this law provided that: "No such coolie shall be allowed to depart from the colony without leave in writing signed by the Immigration Agent," 2. and Sir George Gray, in a speech to the Durban Town Council (Nov. 9, 1855) is quoted by the Natal Mercury of that date as stating:

"A due proportion of the sexes would be provided for, and he doubted not, numbers of the coolie families would remain as industrious settlers after their term of service expired," 3.

This same law of 1859 incorporated as well an offer of land to Indians, if desired in lieu of their promised free return pas-

sage to India—a fact which is confirmed in the Wragg Commission Report of 1887, page 184: It guaranteed as well to the Indian labourer, at the conclusion of his five-year indenture period, "liberty to hire or dispose of his services or to change his residence in the same manner as any other labourer not being a coolie immigrant." 3. Needless to say, the Group Areas Act is rapidly making this last guarantee—that of free change of residence—invalid.

Another speaker at the SABRA Conference, Mr. Theo Gerdener, M.P.C, discussed at length the question of Group Areas in its relation to the Indian. The Group Areas Act has been called "the cornerstone of all Apartheid legislation," but in Mr. Gerdener's remarks, as well as in comments in Dr. Meyer's paper, to which I will later refer, one can clearly see that its effect on the Indian is intended to be primarily economic. Mr. Gerdener begins objectively enough by agreeing with the finding of the South African Institute for Race Relations that "the effect (of Group Areas) on the Indian community will probably be more profound than on any other racial group in the country." When, however, he later refers to "the commercial stranglehold which Indians seem to have on some towns and districts," 4 and mentions: "the more than 20,000 trading licences held by them in the Transvaal and Natal," the element of economic jealousy begins to appear a factor which is also evident in Dr. Meyer's paper. The latter states that, lacking repatriation, "The Indians' economic power in the Union would continue to increase and an important section of the Indian community would be among the wealthiest classes in the country."

From the above remarks it would seem to a dispassionate observer that the supposedly "Apartheid" legislation of the Group Areas Act is, in the case of the Indian at least, being used as a weapon for his economic ruin, and the corresponding advantage of the Europeans. This conclusion is strengthened by Mr. Gerdener's prophecy of the economic future for Indian traders:

"If the Group Areas Act and other Apartheid legislation should in time restrict Indian trade to

Indians only, perhaps 90 per cent of those who are at present traders will have to find some other source of income." The same idea has been expressed by others in a less delicate fashion, for example by a Mr. V. G. Hienstra, Q.C., councillor for the town of Klerksdorp, who in answer to a protest against the removal of the town's Indian traders to an area five miles from the commercial centre, replied: "Indians and their children will have to seek other occupations than trade, and the sooner the better...Why should the Indian not soil his hands by being a labourer?" 5.

The pattern of implementation of this Act, already begun in such places as Klerksdorp, seems to me in its viciousness and disregard for human values to be dictated primarily by this same economic fear and jealousy. A correspondent reports that in Roodepoort, Krugersdorp and Randfontein, for example, "all Indians from these towns must vacate and take up residence in Lentz or Lenasia," the policy of the three municipalities named being: "to make these towns a haven for white people." 6. In Middelburg, in the Transvaal, the proclaimed African and Indian Group Areas are on directly opposite sides of the town: an arrangement which practically guarantees the loss of the important African trade to the Indians, since the Africans will tend to buy in the nearer European shops rather than travel beyond them, out to the Indian area. The justification given for such unscrupulous action is the hoary one of the "Indian Menace".

"The Indians," said Dr. J. G. M. Richter, Chairman of the Nasionale Party in Maritzburg, speaking at a Symposium at the recent Durban conference of the South African Institute of Race Relations, "form our greatest danger, here in South Africa." Dr. A. L. Geyer, in opening the SABRA conference, played upon the same string with his remark that: "Africa must offer a tempting prize as a colony for the half-starved millions of India." 7. The consciences of many timid European people of comparative goodwill are effectively kept inoperative by the fear evoked by such Machievellian tactics.

(To be Continued)

1. Quoted in Kenneth Kirkwood's Pamphlet "The Group Areas Act."

2. The Early History of Indians in Natal, by Ferguson-Davie.

3. Section 9 of the Law.

4. Natal Daily News, Jan. 12, 1956.

5. Natal Mercury, Jan. 10, 1956.

6. Graphic, Jan. 7, 1956.

7. Natal Daily News, Jan. 11, 1956.

After Apartheid. . . What?

THE Prime Minister recently told Parliament that total territorial apartheid or partition was not the policy of his government nor of his party.

This is a most important admission. It is important for this reason: that for the last eight years people with consciences here and overseas, have been told that the unpleasantness meted out to the non-Whites in South Africa were only temporary, and were against the policy of the Nationalists. They were only temporary, because it was the policy of the Nationalists to do justice to the non-Whites in their own areas. They were losing all rights, all hopes, all comforts inside "White" South Africa. But that was only temporary. The plans of the Government involved turning "Black" South Africa into a modern state, where the Africans could have all the wealth and responsibilities that would enable them to face the modern world as equals.

And now, having stripped the Africans of all rights, all comforts, all hopes, inside the wealth-producing areas which they have christened "White" South Africa, this government informs them that they have nothing to hope for, either, in what they look on as "Black" South Africa. After eight years the policy of this government is seen clearly to be what I always knew it was—a slave owning state that offers the Whites the most comfortable life in the world today, and the non-Whites a hell of poverty without honour.

This admission will have important repercussions. Among the Africans those poor dupes who have tried to sell apartheid to their own people will be utterly discredited. For the hatred, and contempt that they will in future earn from their own people as quislings their paltry government salaries will be but small compensation. Among the English South Africans there will be an ever-increasing number who will refuse any longer to perform the duties of Belsen-guards in a giant slave camp. Some, alas, will leave for saner countries which have learnt to live at peace. Others will join the Liberal Party, which, though small is growing, growing fast. (What matters is direction and will, and both are there. As the

Japanese say: "A thousand mile journey begins with a single step.")

Overseas it will be increasingly realised that the claim of this government to some sort of moral basis is without truth. It will be realised by the Western world that South Africa is the gravest blot on so-called Western civilisation, the greatest stumbling-block to good understanding between East and West.

By
Patrick Duncan

But the most interesting reactions will be among the Afrikaner South Africans. No community, no individual, can bear to believe that it is doing wrong. We all want to know that we are doing right. This applies to the Afrikaners just as it does to any other group of men. Up till now many decent Afrikaners have remained Nationalists because they have believed in this long-term justice of apartheid. When they finally see that the Government is an utterly unjust government, they will not remain with it. The Afrikaner institute of race relations—SABRA—will be worth watching. Many of its members are of this type—despite their deplorable showing at Port Elizabeth recently when they discussed Indians in Africa.

They have called a special conference in July this year to consider the Tomlinson Report, and and to try to induce the Government to implement it.

Now Government is gravely embarrassed by this report. Not only does it recommend vast investment in the Reserves, but it also admits that by the end of the century there will be many more Africans in the cities than there are now. The Government likes neither of these main findings. Firstly they have not enough money to make a real success of our present industrial development. Secondly they tried to bluff the White voters that by the end of the century they would have removed all the Africans from the cities, which would then be lily-white. It is now certain that Government wants to forget this report. To do so in the best way Dr. Verwoerd has delayed its production—at one stage no typists were allocated to those

producing it—hoping that public interest would collapse, and it could be quietly buried. But SABRA is not going to let this happen. At the very moment when the Government would like to bury it with a sigh, at the end of this session, SABRA are seeing to it that it will occupy the public mind.

What will be the result? It will be this: that before long, perhaps, before the year is out, there will for the first time be a split between a considerable body of the finest Afrikaners and the

Government. Is it too much to hope that some of them will join the Liberal Party? At the moment, with one or two distinguished exceptions, the Liberal Party is, so far as its White members go, exclusively English. What it needs is Afrikaners, and Afrikaners that will take the message to the ordinary people of this country in Afrikaans. Perhaps this will come in bitterness when the finest men on that side realise that they have been building and maintaining Satav's kingdom here on earth.

"Grave Problem Facing South Africa"

THE problem raised by the presence of Indians was not only a grave one, but one of the most involved that faced South Africa, the Minister of the Interior, Dr. T. E. Donges, said in the Senate.

The Minister was taking part in the debate on a motion by the Nationalist Party Senator, J. J. Boshoff, asking the Government to recognise the Indian problem as a grave one for the future of the country, and thanking the Government for its past actions in regard to the problem.

To this Senator W. V. Ruv (United Party) moved an amendment stating that the Government had not carried out its promises in regard to the repatriation of Indians living in South Africa.

Dr. Donges said the crux of the problem was that the Indians had a different mode of living and a different civilisation from that of the Europeans or of the Natives.

The problem was aggravated by the fact that the Indians claimed to be oppressed, but instead of availing themselves of a generous repatriation scheme, they complained to the United Nations.

India, too, had interfered in South Africa's domestic matters by raising the question of Indian treatment in South Africa, at the international organisation, said Dr. Donges.

The Government did not want to give franchise rights to the Indians because this would make them feel a permanent part of the population. The problem would be much simplified if the Indian statesmen of today ad-

hered to the statements of their predecessors that the Indians in South Africa had no political ambitions.

During the five years before 1932, the repatriation scheme had worked well but then a depression came and the Indians discovered South Africa was a "heaven on earth" compared to their mother country.

Among the Indians in South Africa were a number of Communists who incited the Natives against the Europeans, said Dr. Donges.

The debate was adjourned

EARN

the big salary which are paid to business executives who have reached their commanding position, because they have the required knowledge in financial administration. Their knowledge came from training. You, also, can get to the

TOP

by taking The School's FREE 72-page book, "The Direct Way to Success", detailing the courses and giving you the successes of thousands of students.

SALARY

if you write for The School's FREE 72-page book, "The Direct Way to Success", detailing the courses and giving you the successes of thousands of students.

To: The Chief Careers Advisor, The School of Accountancy (P.O. Box 4512) (Z 1) Johannesburg. Please send me with no obligation and post free, a copy of the 72-page book, the direct way to success, giving full details of The School's Postal Courses.

NAME _____
ADDRESS _____

46 Years Successful Educational Service

The School of Accountancy

ACCOUNTANCY HOUSE, 131 FOX ST.

BOX 4512 (Z 1) JOHANNESBURG.

Also at: Box 2918, Cape Town, Box 1865, Durban; Box 95, Lady Smith, Natal.

S.A. Political News Briefs

A New Barbarism In South Africa

—Father Huddleston

THE dilemma of White South Africa was its desire on the one hand to retain a position of comfort and privilege totally disproportionate to either integrity or effort, and on the other hand to justify this position by an appeal to the standards of Western Christian morality, Father Trevor Huddleston said in Johannesburg.

He was addressing the joint meeting of the American Men's and Women's Luncheon Clubs. He said to be critical of racial ideology was to be critical of South Africa, which was a criminal offence.

When a Government became hypersensitive to criticism, it was time for thinking people to take stock, for it meant that the country was near to being a one-party State.

"It means, in effect, that those who differ from the Government point of view—whether they are professors in Pretoria or journalists in Johannesburg—are immediately the victims of a new kind of fear which is all-pervasive in its effects. That is tyranny—not Government.

"It is a new barbarism, more deadly than the old; for its weapons are more secret and more subtle.

Only one fact was becoming clear. It was that South Africa was isolated from the rest of the world, and that isolation was increasing daily.

Father Huddleston said South Africa had a long seaboard facing east. Eastwards there were the great powers of Asia, now emerging as a world force. Yet it was against India and to those from that country who had contributed much to the prosperity of the Union that South Africa was most arrogant and hostile.

Father Huddleston said the lesson of his 12 years in South Africa had been that in knowing and loving the African as a person, and in that way alone could be created the only valid relationship upon which a Christian society could be built. If that were too hard a lesson for South

Africa to learn then she must realise that there could be no place for her in the world of tomorrow.—Sapa.

Apartheid Will Lead To "Suicide Of Europeans"

The policy of apartheid taken by those in authority in South Africa was a "fantastic flight from realities" and would lead to the "degradation and eventual suicide for European society," the Right Rev. Ambrose Reeves, Bishop of Johannesburg, said in his sermon which he delivered in Standerton on Monday, January 30.

"The change now taking place in South Africa was so rapid that its people were bound to question the traditional policy of segregation," he said.

"The scriptures have made it quite clear that the only Christian community is one in which people of all colour are treated with equal humanity and dignity. If there must be differentiation it can only be on the ground of capacity.

"It is time we faced the fact that present political policies are not designed to secure complete separation, but to perpetuate White political domination and cultural exclusiveness."

Those in authority, the Bishop said, were deliberately closing their eyes to the fact that a growing number of non-Europeans lived permanently in the towns, and that the industrial life in the urban areas could not continue without that permanent labour force.

"A society which is becoming so rapidly industrialised as our own cannot afford to perpetuate the inefficient, unskilled labour of the past merely because it is cheap. The door must be open to non-Europeans if our industrial life is not to stagnate."—Sapa.

D.R.C. Leader Condemns 'Apartheid'

In a book just published, a prominent Afrikaans Church leader, Professor B. B. Keet, Professor of Theology at the Dutch Reformed Church Seminary at Stellenbosch, condemns apartheid as incompatible with Christian principles.

The book of 96 pages, "Suid-Afrika—Waarheen" is published by Universiteituitgewers, Stellenbosch.

Announcing this book the 'Burger' Cape Nationalist newspaper, says its appearance will cause a sensation in political and religious circles.

Professor Keet rejects total apartheid—advocated by Sabra and most Afrikaans church leaders—as a pipe-dream.

All other forms of apartheid, he says, are "a flight from our Christian principles which require us to live not only with like-thinking people of a like development but also, and above all, to include the under-privileged, to bear their burdens and to help them attain a human dignity."

Dr. Ernest Gideon Malherbe

Principal of the University of Natal, told a Press conference in San Francisco that South Africa was the "guinea pig" for a solution of the world's racial problems.

"It is the overwhelming numbers of the non-whites that put us in such a difficult situation," he said. "If all the Natives had the franchise we would be engulfed."

Dr. Malherbe said: "South Africa must choose between apartheid and prosperity. If the Native labour was withdrawn from the White area under the separation theory the whole economy would suffer a tremendous setback."

He predicted that despite present difficulties South Africa's problems would be worked out "in time."

Dr. Malherbe was visiting San Francisco under the auspices of the English-speaking Union as part of a two month' tour of the United States.—Sapa-Reuter.

Canon Collins Attacks Churchmen

Canon John Collins, Precentor of St. Paul's Cathedral (London) attacked churchmen who "soft peddled" their opposition to the "now notorious Bantu Education Act in South Africa."

Apart from a few notable exceptions, churchmen had been slow to turn their protests to practical effect, Canon Collins said in a sermon in the Cathedral.

Part of the reason for failing to maintain opposition was to be found in churches' not sending money to South African churches to help them keep open private schools and colleges.

"It is also due in part—let us not mince matters—to a desire of churchmen to eat their cake and have it," Canon Collins said.

"They want to be true to the Gospel they proclaim—so they protest.

"They also want to keep up the pretence of unity with the Dutch Reformed Church, and

to hold that church within the World Council of Churches—so they soft-pedal"

Reason For Refusing Passport

Explaining why Stephen Ramasodi, 16 a Native pupil at Father Trevor Huddleston's school in Johannesburg, had been refused a passport to study in the United States, the Minister of Native Affairs, Dr. Verwoerd, recently said that he would not allow such a young Native to go to a country which practised equality between the races.

When he returned in 10 or 12 years he would, after his experiences overseas, be frustrated and unhappy in South Africa, said the Minister.

"You are usurping the functions of the parents—that is fascism," interjected Mr. Harry Lawrence (U.P., Salt River).

Answering Mr. Lawrence's interjection, the Minister asked whether the United States would allow young students to study in a country whose policies differed radically from its own. If Russia offered study bursaries would the United States with its attitude to communism, allow young students to make use of them?

In the same way, because South Africa's attitude to colour issues was so different to that of the United States, he would not allow so young a student to go there.

Editor Of 'Drum' In Court

A African journalist, Daniel Temba, the 31-year-old associate editor of 'Drum' an African magazine, appeared in the Johannesburg Magistrate's Court following an incident at the Seventh Day Adventist Church, corner of Claim Street and De Villiers Street.

Temba is alleged to have attended a European church service in connection with a series of articles on Apartheid which he is writing for 'Drum.'

He has not been charged with a specific crime although the prosecutor, Mr. van Wyk, referred to trespass in court.

Mr. J. Brighish (for Temba) pointed out to the Court that Temba was charged with contravening the Anti-Squatters Act when he was taken to Marshall Square.

Mr. J. L. van Wyk (or the Crown) said it was possible that some other charge dealing with trespass would be brought against Temba. He asked the Court to grant an adjournment while further investigations were carried out.

Temba was remanded until February 13. He was allowed bail of £5.—Sapa.

African Viewpoint

Mr. Gell And The Liberals—III

IN 1953-4 readers of this column will remember that I was critical of the hold the Left was gaining on the ANC. It will be remembered also, that at that time Mr Gell was critical of this development. In 1955 I am critical of the hold the Left has on the ANC. But because the Left controls the head office and therefore dominates the movement Mr. Gell finds that the ANC has the exclusive monopoly of virtue in this regard.

If the most important thing was to merely detect inconsistencies, I would be quite justified in saying to Mr. Gell that he has shifted ground considerably from the days when he accused the Left of trying to get the Government to prohibit the national gathering which was to formulate the Freedom Charter. But that is not my point.

The important thing is the long and well-formulated indictment Mr. Gell makes against the Liberal Party in his second article. I agree with him that the atmosphere inside the Liberal Party as a whole is still largely of a movement dominated by the White people. But this trend is being vigorously fought within the Party itself; by White members of the Party to whom "common society" is meaningless if it does not entail the conscious abdication of power enjoyed by the mere accident of race. From what I see, the attackers inside the Party are gaining ground. Changes going on in the Liberal Party which have been made public indicate to me that the Party is certainly drifting away from what Mr. Gell calls "tory-liberalism" to a genuine and convincing acceptance of the man of colour as an equal partner both in theory and in practice. It is most distressing to me that Mr. Gell ignores this very important change in the movement and elects to concentrate on what can at best be only the activities of a section of the movement. To attack the "tory-liberals" (whatever that means) might have its uses, but it seems to me that these attacks would be immensely useful if they were coupled with a fair statement of the position regarding the attacks on "tory-liberalism" within the Party. The omission gives a dangerously partisan colour to Mr. Gell's criticisms.

Mr. Gell suggests that my criticisms of ANC bungling over the Western Areas removals were not wholly fair as the real test for the ANC will come only when the better-housed or land-owning classes are attacked. He misses my point here. In my article I did not say when the ANC should have accepted the Government's

By

JORDAN K. NGUBANE

challenge. I criticised this very failure to know when to accept it. I agree with Mr. Gell that the real test will come when the landowners are attacked. But I charge that the ANC should not have declared war before it was certain about where, when or how to give battle. Certain people were attracted by the possibility of scoring propaganda against the government and consequently rushed to commit themselves to policies which could only make the movement ridiculous.

I am satisfied that the ANC was not merely being irresponsible when it made up its mind on what to do in Sophiatown. I pointed out at the time that the whole campaign was a cynical move to make Mr. Luthuli's leadership of the ANC look ridiculous in the eyes of the world. I still think it was that. The Liberal Party had nothing to do with that. I am not free to make public information which confirms my view that the whole thing was a Leftist trick to undermine Mr. Luthuli's hold on the movement.

On Bantu Education again the same sinister trend to destroy the influence of the so-called "moderates" can be seen. There certainly is a difference of opinion in the ANC on the boycott. From my own knowledge of the position the difference is not on whether or not to boycott; rather, it is on when and how to boycott Bantu Education schools. I sat right through the sessions of the conference where the boycott decision was taken and this is the impression I got. This interpretation of events was confirmed by the conversations I had with very many leading Congressmen from all parts of the Union then,

There is something very peculiar about the Transvaal wing of the ANC. Congress in the Transvaal is confined only to a small portion of the province. The Transvaal wing of the ANC is one of the weakest—numerically and financially. Thirdly, it is in the Transvaal that the Leftists are most powerful. At every ANC annual conference the Transvaal almost invariably sends overwhelmingly large delegations. If my memory serves me well, at the Durban conference where the Sophiatown and boycott decisions were taken were at least two huge buses chartered especially to bring down the Transvaal delegation.

I had said, years before the Durban conference, that the Leftists had declared war on President-General Luthuli. People inside and outside Congress did not believe me. Very many might not believe this even now. But the truth is that the Left does not want Luthuli—not because they dislike him; you could not come in contact with Albert Luthuli without liking him. Even his totalitarian persecutors confess that he is a gentleman and a great South African. The Leftists do not like the things he believes in; the things he stands for; they say he prays too much. I know some people get very

angry when I say this, I have said it before, I say it now and I will say it until people see the truth as it is. The crux of my quarrel with the ANC at the moment is that the ideals for which Luthuli and I believe in are being slowly and very craftily rejected.

Chief Luthuli was not in conference when the decision to boycott was taken. If he had been present he certainly would have pressed for a different course of action. Professor Matthews, his Deputy, was himself not for the boycott decision in the form it took. High-pressure methods were used to stampede the conference into taking one of the most stupid decisions in my opinion.

Again, the underlying motive was to destroy the Luthuli Mathews leadership by committing it to ridiculous courses of conduct. There certainly was a lot of bungling over Sophiatown and Bantu Education. But there was, as an English sage says, also method in that madness. I am not in the position to say whether or not the Liberal Party was influenced, directly or indirectly in its attitude, by what was going on in the ANC at the time. But for my part I find nothing to exonerate the ANC from blame for the two decisions taken;

(To be concluded)

BONES WANTED

We Pay
£7 PER TON
F.O.R. your
Station or Siding

BAGS RETURNED RAILAGE PAID

For Full Particulars write to:

THE
**BULLBRAND
FERTILIZERS LTD.**
SARNIA, NATAL.

TOWARDS THE END OF RACIALISM

One of the great blemishes on the practice by the Western powers of their own magnificent principles is the existence of racial segregation, notably in South Africa and the U.S.A. In South Africa matters are rapidly going from bad to worse and catastrophe cannot long be delayed. In the U.S.A. on the other hand rapid progress has been made since the war. (For whether we like it or not, wars do not act as a forcing house for social progress in many spheres). The Supreme Court has handed down a decision abolishing educational segregation. It is encouraging to see that the churches are putting their weight behind this step towards decency. The President of the National Council of Churches of Christ in the U.S.A., Dr. Eugene Carson Blake, has on behalf of the Council asked the Senate sub-committee on Immigration to strike out of the current immigration laws all discrimination based on race and colour. But the realistic observer is compelled to ask how

far does this attitude apply to the grass roots among the churches. It is encouraging to note that a Roman Catholic bishop has excommunicated some members of his flock for trying to enforce racial discrimination. Is there any parallel action among Baptists, Methodists and Presbyterians in the South where they are so strong in numbers. It is one of the curious features of history that, whereas the Roman church has a notably good record on racial questions and a bad one about anti-semitism, precisely the reverse applies to the Protestant churches. Fascism was built, so Hitler once said, on the granite base of anti-semitism and it was no accident that it found and finds its most fertile breeding grounds in Roman Catholic countries. On the other hand I well remember hearing a respected American church leader confess that the American negroes were learning to say: 'The Anglo-Saxon Protestant he is our enemy.'

—'Reconciliation.'

A BARBAROUS MENTALITY

THE biggest obstacle in the way of the removal of the awful reality that afflicts South Africa is the insidious encouragement it gets from quarters which, from a false sense of kinship, keep extending to it a long rope. We see that phenomenon in the United Nations. Britain, officially, has always been soft to South Africa on this vital issue. The problem has existed in several countries and history does not absolve even the Asiatic races from their own class distinctions based on shades of colour. America has wrestled with the issue within its own borders and an effort has generally been made to discountenance discrimination. It is, however, South Africa that has rushed to apply the solution that no one else could dream of. There is to be a difference of degree between the Dutch and English-speaking white sections of the population. But that difference has never been sharp enough. The instance of a British missionary, Reverend Father Trevor Huddleston, who has been recalled from South Africa ostensibly because his special services are required in England but obviously because the South African Government is not prepared to let him continue his outspoken campaign against apartheid, has been a particularly sore point...

"Colourism" is rampant there in the field of sport, too, as we see from the latest controversy over football. The wonder is that it is not merely tolerated by certain other countries but openly encouraged by the attitude of continuous inquiry and debate rather than straight unequivocal censure. Thus the problem really is not one of the extreme madness of the South African outlook—which should perish by its own egregious folly—but how far and how long more sensible people and countries will continue to give to this barbarous mentality their support in one form or another.

—'Hindustan Times.'

She Won Bet With Boss: The Hard Way

A 22-year-old blue-eyed blonde, Joyce Thomas, won a bet with her boss—the hard way in Washington. He bet her it was impossible for anyone to lock themselves in the office safe.

Joyce stepped inside, the door slammed, and the opening mechanism jammed.

It took a gang of workmen, using electric drills, 75 minutes to release the trapped girl.

REPUBLIC DAY CELEBRATION AT NAIROBI

OVER 700 guests were present at a reception given in Nairobi on January 26 by Mr. M. Gopala Menon, India's Commissioner in British East Africa, to celebrate the sixth anniversary of the Indian Republic. Among them were the Governor, Sir Evelyn Baring and Lady Baring.

Mr. Menon proposed a toast of the Queen and Sir Evelyn that of the President of India.

In proposing the toast, the Governor paid a tribute to Mr. Gopala Menon, who is leaving shortly to take up his new post as India's Consul-General in New York. He said it was with great regret that they had to bid farewell to Mr. Menon who had been truly an Ambassador of goodwill.

Mr. Menon, the Governor said, has been extremely effective in creating goodwill and friendship for the great country which he represented among all the races who lived in Kenya. Though he was going to the U.S.A., a much larger country, Kenya's problems were difficult and complicated. He came at

a time when they were facing a difficult situation and he has been of great help to him personally, to the Government and to the people in advancing the cause of peaceful progress.

Sir Evelyn said besides his being an outstanding diplomat, during his short stay in the Colony he and Mrs. Menon had endeared themselves to all sections in the country. Though the scope of his work in U.S.A. would be much larger than in such a small country as Kenya, his achievements as Government of India's Commissioner in East Africa, in creating goodwill here for India, had been outstanding and would go a long way in strengthening mutual relations.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 213 Macosa House,

Second Floor,

17 Commissioner Street,

Ferreirastraw,

Johannesburg.

'Phone 33-1654.

Whenever, wherever infection threatens, doctors and nurses take elaborate antiseptic precautions. Nothing is left to chance. Almost every hospital and clinic, in Southern Africa, and in many countries overseas, relies on Dettol. This pleasant, non-poisonous fluid, deadly to germs, is harmless to the delicate human tissues the germs invade. In the home, as in the hospital, Dettol is the safe way to safety.

DETTOL

THE ANTISEPTIC DOCTORS USE

News In Brief

Fighting TB In S. A.

In reply to a recent statement made by the Union Secretary for Health, Dr. J. J. du Pre le Roux in Geneva that home treatment had proved so successful that it was no longer necessary to build any new tuberculosis hospitals in South Africa; Dr. M. J. Broderick, national secretary of SANTA said:

"It is true that the modern drugs are very wonderful but it is not going to be easy to get the full benefit from in so far as our native population is concerned. A period of treatment, rest and food in a hospital bed is still required.

"This is a formidable task for us in South Africa as there are tens of thousands of natives scattered all over the country to cater for and we do not have the beds."

Owing to their living conditions, to endeavour to treat Natives in their homes may prove a costly failure in human lives.

Women Beat Up Parish Priest

Villagers of Volime, on the Ionian island of Zante, rescued their parish priest when, hearing his desperate cries, they rushed to the house of three sisters who were singeing his beard.

The three women, angry because the priest objected to the marriage of their younger sister to a gendarme, invited him to their house to discuss the matter.

While he was drinking coffee they attacked him with planks. One of them snatched a lighted candle from the icon and tried to set fire to his beard.

Mine Danger In Danish Waters

A Sapa-Reuter message from Copenhagen (Denmark) states:—

An estimated 2,000 mines from the last war may still be "live" in Danish waters and constitute a considerable danger to shipping, especially in the North Sea between Jutland and Britain, according to Captain Budiz Christensen of the Danish Naval Command.

He said that between 6,000 and 7,000 mines were laid in Danish waters during the war, especially by British bombers which often had to jettison mines without plotting their

position during wartime sorties. Recently the Danish Navy began an intensive programme of mine clearing. Special traffic lanes have been cleared, and sailing outside these routes is entirely on private responsibility, Captain Christensen said.

Australia's Biggest Killer

Heart disease is Australia's greatest killer, according to statistics just issued in Canberra. The figures showed that 28,000 of the 81,805 deaths in 1954 were caused by heart disease. Cancer caused 13,000 deaths and 2,936 died in accidents.—S.A.P.A.

Milan.—A 28-year-old Peruvian television star, Jia Thamae, has willingly offered to have an operation for the transplantation of the cornea to that of her husband, who lost his eyesight.

Mr. and Mrs. G. Dupuy, owners of a Lake George, New York, barber shop, were fined £35 for refusing to cut the hair of a Negro orchestra leader.

January 26 was the 30th birthday of television, first demonstrated to the world by John Logie Baird, a Scotsman, on January 26, 1926.

The British Colonial Hotel at Nassau has followed the other major local hotels in declaring that there is "no racial discrimination" on its premises.

Double Wedding In Durban

Two daughters of Mr. and Mrs. Mohanbhai M. Patel of Durban, were married on Sunday, 29th January 1956. Anjanaben (Vimlaben) was married to Indraprasad, son of Mr. and Mrs. Chimanbhai Mangalbhai Patel. Mr. Patel is a very well-known businessman of Johannesburg. Simultaneously Sushilaben was married to Kashibhai, son of the late Mr. and Mrs. Shankerbhai N. Amin, who were respected citizens of Durban.

To the both couples, many gifts and messages of good wishes were sent.

Death Of Mr. D. Roopanand

Mr. D. Roopanand, one of the Directors of the well known musical shop of Messrs. Roopanand Bros. of Durban, died on Saturday last, following an operation of the heart.

Mr. Roopanand leaves behind his sorrowing wife, three sons, a daughter, four brothers, two sisters and a wide circle of relatives and friends to mourn their irreparable loss.

RECIPE CORNER

INDIAN VEGETABLE CURRIES

Spicy Arhar Dhal

Boil 1 lb Arhar dhal in water with salt. When half done, strain and add 1 pint milk. Fry curry powder: 6 garlic, 1 medium sliced and fried onion, 6 cloves, 2 red chillies, and mix with the dhal. Add 1 pint cream, 1 pint curds, saffron to colour and simmer until ready. (Other dhals may be used).

Khichri

Pound 1 oz. turmeric, 1 oz. pepper, 1 oz. coriander, 1 stick cinnamon, a few aniseeds and the seeds of 4 cardamoms, 2 red chillies and a few cassia leaves. Add the paste to 3 pints water, bring to the boil, simmer for 10 minutes and strain. Fry in 1 lb butter or fat 1 lb rice and 1 lb moong dhal, cover with spiced water. Fry 1/2 lb sliced onions, and 1/2 lb potatoes cut into pieces, add to the dhal and rice and let simmer.

Vegetables such as peas, brinjals, cauliflowers etc, may be used instead of the vegetables stated.

Sweet Rice (1)

1 tablespoon marrow seeds and 1 tablespoon cucumber seeds, powdered with 1 tablespoon raisins, 6 cardamoms, 2 cloves and 1 in. cinnamon. Cover 1 lb sugar with 6 pints of water, boil to make a syrup and strain. Put 1 lb of butter into a pan with 1 lb of rice, add the syrup and a pinch of saffron and cook. The spice can be cooked in the syrup or with the rice.

Sprinkle with rose water before serving.

Distin' Winter Pricelist of all Winter and Spring varieties of Bulbs, Flower and Vegetables Seeds. Free copy posted upon request to Distin's Seeds Ltd., P.O. Box 2060, Johannesburg.

M.L. SULTAN TECHNICAL COLLEGE (DURBAN)

Telephone 24414. P.O. Box 1334.

Principal: H. NATTRAS, O.B.E., B.Sc., A.M.I.E.E., A.M.I.Mech.E., A.M.(S.A.) I.E.E., A.F.R.A.S.

SESSION FOR 1956

All Departments re-open as follows—

Full Time: Monday 23rd Jan. 1956.

Part-Time: Monday 30th Jan. 1956.

1. Full Adult Educational Facilities leading to the National Std. VI Certificate.
2. Full Commercial and Secretarial Training leading to the National Senior and Matriculation Certificates, and the National Diploma in Commerce.
3. Technical Training for Motor Mechanics, Builders, Furniture Makers and others.
4. Domestic Science and Homecraft Courses for girls.
5. Special Classes in Dressmaking, Needlework, Speech Training, Physical Education, etc.
6. Basic Training Courses for Waiters, Cooks, Chefs, Page Boys.

Handbook and full particulars are obtainable on application to the undersigned.

J. NAIDOO.

Registrar.

BOOKS FOR SALE

Satyagraha In S.A.

—By M. K. Gandhi 15/-

Bapoo's Letters To Ashram Sisters

—By Kaka Kalelkar 2/6

Which Way Lies Hope

—By R. D. Gregg 2/6

A Nation Builder At Work

By Pyarelal 1/6

Gandhi And Marx

—By K. G. Mashruwala 2/6

Why Prohibition

—By Kumarappa 1/-

Obtainable from:

'INDIAN OPINION,'

P/Bag, Durban, Natal.

Cuticura
ANTISEPTIC
OINTMENT

You will find this world-famous antiseptic ointment invaluable for cuts, pimples, heat rash, chafing and other irritations of the skin and scalp. It also allays inflammation and brings speedy relief and comfort to sore, tired feet.

Comforts aching FEET!

Wit And Humour

"Boys," said a school principal, addressing his scholars, "the best way to succeed in life is to be earnest in whatever you do. Remember, whatever is worth doing at all is worth doing well. If you have a piece of work to do, throw yourself into it!"

At this a voice from the rear of the hall shouted: "Aw, go dig a well!"

—o—

The chemistry teacher was giving a demonstration of the properties of various acids.

"Now," he said, "I am going to drop this two-shilling piece into this glass of acid. Will it dissolve?"

"No, sir," replied one of the pupils.

"No?" said the demonstrator. "Then perhaps you will explain to the class why it won't dissolve?"

"Because," came the answer, "if it would you wouldn't drop it in!"

—o—

"Mummy," said little Brian "Tommy doesn't know how to swim because his mummy won't let him go near the water."

"Well, Tommy is a very good little boy."

"Yes," answered Brian, thoughtfully; "and he'll go to Heaven the first time he falls in."

—o—

Uncle: "You ought to be ashamed of yourself, Freddie. See what a lot of prizes your sister has got, and you haven't even earned a certificate."

Freddie: "Oh, but I got a certificate once, uncle."

Uncle: "Indeed! What for?"

Freddie: "For being born."

—o—

"Mummy, is it one o'clock?"

"Not yet, dear."

"H'm, then my tummy's fast"

—o—

A ten-year-old boy rushed into the shop

"Father's being chased by a bull, he cried.

"What can I do about it?" asked the shopkeeper

"Put a new roll of film in my camera," said the boy

—o—

Scout: "Oh, I always do a good deed every day."

Vicar: "That's fine—what good deed have you done today?"

Scout: "Why, there was only castor oil enough for one of us this morning, so I let my little brother have it"

—o—

"Is your baby strong?"
"Well he raises the roof at three o'clock in the morning"

—o—

"Did you see the stork that brought me daddy?"
"Only his bill, daughter; only his bill."

—o—

Bewildered, the guest was staring at the young son of the house who was driving nails into the dining-room table. He turned to his host.

"It's none of my business, I know," he said, "but don't you find it expensive to let your children play games like that?"

The host smiled proudly. "Not at all," he replied. "I get the nails wholesale!"

—o—

Old lady (to child in street): "I wouldn't cry like that, my little man."

Child: "Cry as you damn well please; this is my way."

—o—

Mother: "Don't mumble your prayers Ann. I can't hear what you're saying"

Ann: "I wasn't talking to you, mummy"

—o—

A dear little damsel named Bridget.

Asked, "What is the meaning of 'digit'?"

Said her mother, "My pet, It means 'finger'—you get

Three large on each hand and a midget."

—o—

Jill had only been to school for a few days so she was still full of excitement.

"Mummy," she said one day, "teacher asked me about you and Daddy and whether I had any brothers and sisters."

"It was very nice of her to take such an interest. What did you tell her?"

"I said I was the only one."

"And what did she say to that?"

"Oh just—'Thank heaven!'"

India And Pakistan Relief Fund

The Grahamstown Indian Association gratefully acknowledges the following donations from the Indian community and European sympathisers in aid of the India and Pakistan flood relief fund.

A cheque for the sum of £137 has been forwarded to the Port Elizabeth branch of the South African Red Cross Society for immediate transmission of the amount to be paid over to the above fund: Messrs. V. N. Pillay £15-15-0, R. K. Patel £10-10-0, F. Dullabh £10-5-3, H. D. Morar £6-6-0, J. N. Naidoo, N. H. Chetty £5-5-0 each, D. N. Madhoo, F. J. Naidoo, G. Narain, R. Harry and Sons £3-3-0 each, J. Goldstein and Co., Patel Bros; G. N. Kallan, J. Junbin, G. F. Dullabh, W. Chan Henry, G. R. Harry £2-2-0 each, the Rev. and Mrs. J. L. Bowers £1-10-0.

The following have donated £1-1-0 each: Messrs. N. S. Pillay, N. Gopal, H. M. Scott, B. L. Sonne, P. D. McGabey, S. R. Boodhia, Grand Hotel, James Wholesale (Pty) Ltd., L. L. Wallace and Co., Knights (H. A. Beadle, Grocott and

Sherry, Simon and Barnes, Leader and Krummeck, Hewitt and Palmer, Cash Variety Store, Wheelon Rushmere and Cole, City Jewellers, A. N. White, Bayes and Co., Muirhead and Gowie, Parishian Bazaars, E. Chan Henry, Noel Paton, F. Chan Sam, T. Birch and Co., Junkin and Sons, A. Radomsky and Co., E. Parker.

The following have donated 10s. 6d. each—Messrs. M. Daya, S. Lutrin, D. H. Handley, M. Ismail, A. Kaymond, U. F. Dullabh, G. G. Patrick, K. Ramasamy, Olympia Cafe, T. E. Nock and Son, Pattison's Music Saloon, Bergers Ltd.

A. E. Kahn 10s., R. E. Liddiard 5s., W. Papp (Queestown) 5s., A. T. Law 5s.

Net proceeds of cake competition organised by Mrs. N. H. Chetty £10-13-0. Net proceeds of Indian variety concert organised by Mr. and Mrs. N. S. Pillay and Mr. and Mrs. D. N. Madhoo £7-11-6.

Famous Gujarati and English Books Well Worth Reading and Knowing.

Just Arrived.

Koak Sastra in Gujarati—Very practical	32/6
Gharna Rani—Very practical household matters	32/6
Phari Mahal (Novel)	12/6
Bhavisha Vani (Fortune Teller)	9/6
Dadi Ma No Dava (All About Medicine)	32/5
Lagan Na Anand (Lover Love Matters)	12/6
Gita In Gujarati	5/6
Akbar Birbal in English and Gujarati	18/6 each.
Curries Of India (Spice and appetising book)	6/9
Scheherazade (Tale of Arabian nights)	18/-
Ramayana and Mahabharat (in English)	8/6
Holy Koran (in English)	5/6
Task Before Pakistan	3/6
Sexual Adjustment in Marriage	27/6
Unwanted Child	18/6
Marriage and Freedom	18/6
Sexual Behaviour	26/6
Ideal Marriage	32/6
Child Birth Without Fear	15/6
Any Wife and Any Husband	14/6
Bhowani Junction (Novel)	12/6
Little Known Facts About Well-known People, Dale Carnegie	10/6

Books of all sorts, Indian, Ancient, Historical, are sold by us

D. ROOPANAND BROS.

MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS

Phone 20707.

P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET,

DURBAN.

BOOKS FOR SALE

GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI	12	6
—Krianadae		
A RIGHTEOUS STRUGGLE	2	3
—Mahadev Desai		
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR		
Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR		
Vol. II.—M. K. Gandhi	14	0
FROM YERAVDA MANDIR	1	0
—M. K. Gandhi		
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Cleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol. I)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0

Obtainable from :

"INDIAN OPINION,"
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
Key to Health—M. K. Gandhi	1	6
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-45)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi		
—M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling		
—M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
Unto This Last—M. K. Gandhi	1	0
The Gospel of Selfless Action or		
The Gita According to Gandhiji		
(Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary)		
—Mahadev Desai	8	6

Obtainable from :

Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE?			EMNIENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland	6
—Dr. V. K. R. V. Rao	3	0	SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA	
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6	Pacts And Facts—Stanley Powell	5
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6	AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and utterances)—M. K. Gandhi	10	0	TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT—An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars)—K. T. Shah	15	0	WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyam	2
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0	GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2
DELHI DIARY—Gandhiji	10	0	THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH—M. K. Gandhi	15
MY GANDHI—Dr. John Haynes Holmes	12	6	UPANISHADS FOR THE LAY READER—C. Rajagopalachari	6
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-54)	5	0	VEDANTA THE BASIC CULTURE OF INDIA—C. Rajagopalachari	5
A PROPHET OF THE PEOPLE—T. L. Vaswami	3	6	INDIAN CHRISTIANS—G. A. Natesan	7
GITA MEDITATIONS—T. L. Vaswami	8	6		
KRISHNA STORIES—T. L. Vaswami	7	6		
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0		

Obtainable from :

'Indian Opinion,'
P. Bag, Durban, Natal.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN".

Phone 29368.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS
AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250:
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING

— CO. LTD. —

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

— & —
Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

FOR ...
RUBBER STAMPS

AND

PRINTING

CONTACT ...

STANDARD
PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS
AND
RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006.
P.O. BOX 2782.

TELEGRAPHIC ADDRESS
"QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

'INDIAN OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, political and
Social Advancement Of Indians,
In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union £1 10s. 6d. Annually

" " " 15s. 6d. Half-yearly

Outside the Union £1 15s. Annually

Seven Months With Mahatma Gandhi

Being an Inside View of the Non-co-operation Movement of 1921-22

By Krishnadas

Abridged and edited by Richard B. Gregg

Writing of the two volumes of which this is an abridgement Gandhiji wrote: I have gone through them. And the facts appear to me to be correctly set forth and exhaustively dealt with.....The volumes are the only narrative we have of the seven months with which Krishnadas deals "

Price: 12s. 6d.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

DELHI DIARY

By Gandhiji

This is a collection of Gandhiji's prayer discourses

ઇન્ડિયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક ૫૪ મુ—અંક ૫
તા. ૩ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૬.
પુસ્તક નકલ પે. ૬
૬૨ શુક્રવારે બહાર પડે છે.

જાતે ન આચરતાં ઉપદેશ કરે
તેઓએ જ દેશનું સર્વનાશ કર્યું છે.

મનુષ્ય જેટલું દરજ્જો ખરા ત્યાગ
કરી શકે તેટલા જ અંશે તેના આત્મા
ના અનુભવના દારૂ ખુલી જાય છે.

તમારી વાણીથી નહિ પણ તમારા
આચરણ વડે બીજાઓમાં ઉચ્ચ જાણ
નામો અને આચારો ફેલાવો ત્યારે જ
કેંઈ કામ કર્યું મળ્યાય.

તમે મજબૂતો કરતાં તો તમારા
દેશના ખેડૂતો, મજૂરો તથા ફેરિયાઓ
માં પણ વધારે ઉલ્લસ અને આત્મનિષ્ઠા
જણાય છે.

જેનામાં સત્ય છે, પવિત્રતા છે, અને
નિઃસ્વાર્થતા છે તેને કસરી નાખવાને
સમર્થ હોય એવું એક પણ બળ આ
લોકમાં કે પરલોકમાં નથી.

જે પ્રબળ આધ્યાત્મિક ભાવોમાં
જેટલી આમળ વધે તેટલે જ અંશે તે
સુધરેલી મળ્યાય. જે પ્રબળ સામાજિક
સ્વચ્છતાઓ અને વિદ્યાસૌં વધાર્યા
જતી હોય તેને હું સુધરેલી પ્રબળ નહિ
મળું.

જેવી ઇચ્છા કરશો અને જેવા
વિચાર કરશો તેવા જ તમે થશો માટે
અધ્યાત્મ વિદ્યાથી અરીસામાં જોઈ
તમારું અહીં સ્વરૂપ સમજી લ્યો. તમારી
અમાધ શક્તિનો વિચાર કરો અને
આ લોક તથા પરલોકના બધા બધને
સમુદ્રમાં ફેંકી દો.

તમારા કાર્યમાં સહાય કરનારા
લોકો કદાચ હમણાં ન હોય તો પણ
વપત આવ્યે તમને તેવા માણસો
મળી આવ્યા વિના રહેશે નહિ. આપણે
શા માટે નિરાશ થવું? કેમકે મહાન
કાર્યોને અંતિમાં મૂકનારું મહાન બળ
તો હમમ અદર્ય જ રહે છે.

—સ્વામી વિવેકાનંદ.

માનવતાનો માર્ગ

(શ્રી. કેદારનાથજી)

જનરમાં અનેક ચીજો વેચાય છે, પણ આપણે જ્યારે ખરીદવા જઈએ છીએ ત્યારે આ-
પણી મન પસંદ ચીજો જ ખરીદીએ છીએ. ખરીદી કરતાં પહેલાં ખરીદ કરવાની
શક્તિનો એટલે કે આર્થિક સ્થિતિનો પણ વિચાર કરીએ છીએ. પૈસાનો પુરેપુરો બદલો
મળે તેની સાવધાનતા રાખીએ છીએ. જીવનમાં પણ એક બંધાર છે. ચિત્ત અનેક જગ્યાએ
ઢાંચે છે. તેની ગતિનો આધાર આપણી અંદર રહેલા રસો ઉપર છે. વિવેકી માણસે એવી
વસ્તુ લેવી જોઈએ કે જીવનની આખર સુધી શાંતિ મળે. જીવનમાં મિષ્ટાન હોય પણ
અંતે કડવો કોળિયો આવે તો આખું જીવન કડવું બને છે.

માનવતા વિના, સફળતા વિના હૃદયની શુદ્ધિ વિના, આ વસ્તુ પ્રાપ્ત થતી નથી.
જગતના બધા ધર્મોનો સાર આ છે. આપણે મનુષ્ય છીએ. પરમાત્માએ આપણને શરીર,
બુદ્ધિ અને મન આપ્યાં છે. આપણાં બધાં કાર્યો તેમની દ્વારા થાય છે. આ અંગો જેટલાં
શુદ્ધ હશે તેટલાં આપણાં કાર્યો શુદ્ધ થશે. મારો હાથ ડામરવાળો હશે તો તેનાથી જે ચીજ
હું ઉપારીશ તે પણ ડામરવાળી થશે. આત્મા તો શુદ્ધ જ છે. જે બધો લેપ છે તે શરીરને,
બુદ્ધિને અને મનને છે. અંદરની જ્યોતિ તો બરાબર છે પણ તેની ઉપરનું આવરણ મારીનું
છે. ચૈતન્યનો પ્રકાશને આ આવરણ રૂંધે છે, તેને કલુષિત કરે છે. સ્વચ્છ સ્ફટિકનું આવરણ
હશે તો જ્યોતિ બરાબર જળહળશે.

જેમ ચિત્રકાર પ્રથમ મનમાં ચિત્ર કલ્પે છે, ત્યાર પછી પીંછીથી કાગળ પર દોરે છે;
ધનિક બનનાર કરોડપતિનું ચિત્ર મનમાં રાખે છે, તેમ માનવ બનવા માટે માનવની રૂપરેખા
અંતર સમક્ષ હોવી જોઈએ. અંદરનો નકશો પહેલાં તઈયાર હોવો જોઈએ. માનવતાના
માર્ગની આપણને ખબર હોવી જોઈએ. તેની સિદ્ધિની દિશાની બધું હશે તો પ્રયત્નપુર્વક
મજલ કાપવાથી ધ્યેયને પહોંચી શકીશું.

આપણું ધ્યેય છે માનવતા પ્રાપ્ત કરવાનું. જે લોકો સજ્જન છે, જેમની બુદ્ધિ ખબર
છે, જેમનું મન નિર્મળ છે, જેમનું શરીર કાર્યક્ષમ છે, તેમનાં કાર્યો શુદ્ધ હોય છે. તેમના
પ્રકાશમાં મેલ નથી હોતો. નિર્દોષ કર્મો સૌને ગમે છે. નોકર કપડાં સ્વચ્છ રીતે ધુએ તો
આપણને સાફ લાગે છે. ધોત્તેલાં કપડાંને ઢગલો કરે તેના કરતાં તેની ગડી કરી, ઈસ્ટ્રી કરી,
વ્યવસ્થિત રીતે દરેકનાં કપડાં અલગ ગોઠવે તો વળી વધુ ગમે છે. જેમ જેમ તે બુદ્ધિ
ચલાવી, વ્યવસ્થિત રીતે નિર્દોષ કર્મો કરે છે, તેમ તેમ તેનાં કાર્યો આપણને અધિક ને અધિક
પ્રિય લાગે છે. ઢુંકમાં શરીર, બુદ્ધિ અને મનમાંથી જડતા જતી રહે તો આપણાથી શુદ્ધ
કાર્ય જ થતું રહેશે. આથી જ આપણે સર્વોર્ગી વિકાસ સાધવો જોઈએ. ઇન્દ્રિયોમાં જ્યાં
સુધી જડતા છે ત્યાં સુધી તે બરાબર કામ કરતી નથી. ચેતનતા એ વિકાસનું લક્ષણ છે.

શક્તિનો ઉપયોગ શી રીતે થાય છે તેના પરથી તેની શુદ્ધિ-અશુદ્ધિનું પ્રમાણ નીકળે
છે. માનવ બનનારે સાવધાનતાપુર્વક જોવું જોઈએ કે માનવીશક્તિનો આવિર્ભાવ બરાબર થાય
છે કે કેમ. શક્તિ એ રીતે વધે છે. એક તો કુદરતી રીતે અને બીજી પ્રયત્નપુર્વક. શરીર
કુદરતી રીતે તો વધે જ છે પણ વ્યાયામ, આસન, પ્રાણાયામ દ્વારા ખીલવવામાં આવે તો
ઘણું ફરક પડે છે. મનુષ્ય કેવળ કુદરત પર આધાર રાખીને જીવનાર પ્રાણી નથી. તે પશુ
ની માફક ધરબાર, વચ્ચે વિના ફરતો નથી. તેણે જીવન પદ્ધતિસરનું બનાવ્યું છે. કોઈ પણ
યોગ સાધવો હોય તો યુક્ત આહાર વિહાર અને તે પણ નિયમિત હોવો જોઈએ. સર્વ યોગો
માં શ્રેષ્ઠ યોગ છે માનવતાનો.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

જુકલીપર, યુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ડ
ઈન્ડિયાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ ફરિયાઈ અગર જમીન
માર્ગે યુસાફરી કરવા પર બેઠા અમારી મારફતે જુકીંગ કરો.
ઈંગ્લી, આગ, ચોરી, ફક્લડ, અસ્માત, પ્લેટ્સાસ, વિગેરેના વીમા અને
વલવાની આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, દિસાલના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લેયરન્સ
સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી
બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે ગફત સલાહ આપીએ છીએ.
નેશનલ ટ્યુરિઝમલ સાર્કે એસોસીએશન ઓફ આસ્ટ્રેલિયા અને ચોક્કશાપર
ઈનરપુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રાતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 29e Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

કરનીચર! કરનીચર!! કરનીચર!!!

બેંકરુમ સુટ, ડાઈનીંગરુમ સુટ, વોર્ડરોમ, ડરેસીંગ એસ્ટ,
સાઈકલ મોડર્ન ઓફીસ ડેસ્ટ, જુક કેસ, ટેબલ, તકન કીકાયત
ભાવે ખરીદી સકરો. જાતે પધારી લાભ લેવા જુકરો નહિ.

—ઓકેસ, ટેબલ અને કીચન હરેસર—

જે હમારી રેખરેખ નીચે તઈચાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈ-
ચાર રહે છે. માત્ર શેકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર
આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

યુનીલાલ પ્રધર્સ

હમણા જ ખુલ્લો મુકેલો માલ!

ન્યુ ધરા હાપેલી નીનન સારીઓ ૬ વાર શી. ૪૬-૬
જરીની કોનારવાળી ન્યોરનેટ ઝપ" વારની શી. ૧૫-૦

પાટલી પાલવ અને આપી માલ વાળી

રેશમી હાપેલી સારી પા. ૭-૧૦-૦ થી ઉપર
બેવડી કોનારની સારી કેપ ઝપ" વારની શી. ૩/૧૧ થી ઉપર

સુતરાઈ સારીઓ છેલ્લી હખના રંગો અને હાપો વાળી
પાંચ વાર શી. ૨૭-૬ થી ઉપર
૭ વાર શી. ૩૬-૬ થી ઉપર

C.O.D. અને ટપાલથી આવેલા ઓર્ડરોને તુરત ધ્યાન
દેવામાં આવે છે.

જોઈએ તો સાંખલ મોકલીશું.

યુનીલાલ પ્રધર્સ

(પ્રા.) લીમીટેડ

૬૩ વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ફોન: ૨૪૦૦૩

પી. ઓ. બોક્સ ૮૨૨

Telephone :
20951

177 Grey Street
DURBAN.

Bhagat's Vegetarian Lounge

(Prop: G. L. BHAGAT)

Ghee Sweetmeat Specialists

Receptions and Wedding Parties Catered For

ટેલીફોન:
૨૦૯૫૧

૧૭૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ
ડરબન.

ભગત્સ વેજેટેરીયન લાઉન્જ

(પ્રોપ્રાયટર: જી. એલ. ભગત)

ઘીની મીઠાઈઓના સ્પેશલીસ્ટ

મેળાવડાઓ, લગ્ન પ્રસંગોએ અમે મીઠાઈઓ પુરી પાડીએ છીએ.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૩ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૬.

દક્ષિણ આફ્રિકામાં હાંદીઓ

મહાત્માની પાલમિન્ટનો બેક ઉદ્ધવા અગાવ પોટ એલીકામેયમાં સાઉથ આફ્રિકન બ્યુરો એક રેસીયલ એક્સર્સની મીટિંગ હાંદીઓ અંગે ચર્ચા કરવા મળેલી. એ તો જાણીતું જ છે કે એપાર્ટહેડના પક્ષકારો તરફથી જ આ સાબરા (SABRA)નું સંચાલન થઈ રહેલું છે. ખીજ બાબતો સહ તેની ધારણા છે કે આ દેશને ઉભારવા માટે એપાર્ટહેડ એક જ માર્ગ છે.

કોન્ફરન્સની મહત્વોપરથી નિરતરે છે કે ઉપલી બાબત કે જેને સમજ ફેરથી હાંદી પ્રત્યે તરીકે ઓળખાવાય છે. તેની ચર્ચામાં તેનું હૃદય પૂર્વક નિરાકરણ લાવવાનો યત્ન નહતો પણ સ્વાભાવિક જ હતું. સાબરા (SABRA)ના પ્રવીણ પુસ્તકોએ તેમનો ઘણો ખરો વખત હાંદીઓ પરવે પ્રચારિત આફ્રિકામાં સમર્થો હતો અને આમ કરીને તેઓ મિશ્ર જાતિના અગ્રેસર માટેની યોગ્યતામાં ટેટલી ઉભા પતા ધરાવે છે તે બતાવી આપ્યું છે. એટલું જ નહિ પણ તેઓ દક્ષિણ આફ્રિકાને જનસમુદાય કે જે એક મિશ્ર સમુદાય છે એ ધરમૂળની વાસ્તવિકતા પણ વિસરી ગયા છે.

હાંદીઓ વિરુદ્ધ ‘સાબરા’એ ઉદાપોદ મચાવ્યા બાદ ડો. ડોઅસ પણ હાંદીઓ પ્રત્યેના વિવાદમાં સહભાગી બન્યા છે.

જગતને કહેવાય છે કે હાંદીઓ બળી નથી શકતા; તેણે મેળવેલા લાભની સરખામણીમાં દેશના દિલ માટે કાળો નથી આપ્યો; તે એક પાંચમી કતાર છે; તેને હાંદીસ્તાન પાછા મોકલી દેવા નોંધ્યો.

આપણે પ્રથમ ‘બળી નથી શકતા’ એ આજ ઉપર વિચાર કરીએ. આનો અર્થ એ થઈ શકે કે હાંદીઓ પ્રાથમિક આદર્શ પર રમવાયેલા સમાજને અનુસરતાં જીવનને અપનાવવા કે પરિવર્તન કરવા વિસ્તૃત પસંદગી અસ્વીકારે છે એક વ્યક્તિને તેની આસપાસની પરિસ્થિતિમાં બળી જવા માટે અધિક સંજોગોની જરૂરીયાત રહે છે. આમાં એક મુખ્ય બાબત મેળવણી છે. હાંદી એમ કહી શકે છે કે એમની કામ પાંચિમાત્ર પદ્ધતિ પર રહેવા પ્રયત્ન કરે છે અને એમાં જો પુરેપુરા સફળ ન થયા હોય તો તેઓમાં એની ધગશ ન હતી એમ નથી પણ એમની સામે આ દેશના એ જ સત્તાધારીઓ

તરફથી બધી જાતની આડખીલીઓ સુકવામાં આવી હતી કે જેઓ તેમનો માર્ગ ન અપનાવવાનો આરોપ સુક છે. હાંદીઓની શાળાઓ અપુરતી અને ભરચકતાની ઉપરવટ હોવાનું મશહુર છે તેમ છતાં એક નાની કોમના વીરતામય પ્રયત્નથી તેના બાળકોને શિક્ષણ માટે શક્તિ અનુસાર બધું કરી રહી છે પણ આ એક જ વાત નથી હાંદીઓ એ તેની લાગણી બતાવવા માટે ઘણું કંઈ છે જેણે પોતે અપનાવેલ દેશમાં જીવન બાળવા ને તેને અનુસરવા માટે ચક્રેરના હાંદી બાળકો તેમની પોતાની ભાષા કરતાં અંગ્રેજી ભાષા વધુ બોલે છે. જો કે એક કોમ પોતાની ભાષા યુમાવી બેસવાનો બધ રાખતી હોય તો તે હાંદી કોમ મહાત્મા દક્ષિણ આફ્રિકાના સારા નાગરીક થવા માટે તેણે પોતાનાં બાળકોને શાળામાંથી પાછળ નથી રાખેલાં એટલે સુધી કે દક્ષિણ આફ્રિકાની એક સરકારી ભાષા ને તેણે પોતાની તરીકે સ્વીકારી લીધેલી છે હાંદી તરફથી ગોરા સુધારાની સહભાવનાનો આનાથી મોટો પુરાવો કયો આપી શકાય? આ એક જ બાબત ‘બળી નથી શકતા’ એ આરોપ ને અર્થહીન બનાવી મૂકે છે.

પણ ગોરા સત્તાધારીઓ ઘણી સમવડબરી પરિસ્થિતિમાં છે તેની પાસે હાંદીને બળી જવાના પ્રયત્નમાં પ્રતિબંધો મૂકવાની સત્તા છે અને પછી ઉલટો આક્ષેપ મૂકે છે કે હાંદી તો પ્રગતિમાં બહુ મંદ છે. આ કંઈ હુસિયારી કે ચાલાકી ન ગણાય.

ખરી હકીકતની તુલા કરતાં જણાશે કે સમગ્ર પ્રજામાં હાંદી તો માત્ર એક નાની લઘુમતિ છે બીજાની પેઠે તે પોતાનો શબ્દ આપવામાં પાછળ નથી એ માટે તેને ગૌરવ લેવાનું કારણ છે જ્યાં તે ઘણું નથી કરી શક્યો તેનું કારણ સત્તાધારીઓ તરફથી તેની સામે મૂકાતા પ્રતિબંધો જ છે.

આ આક્ષેપોની ખરી મતલબ તો એ છે કે એનાવડે આફ્રિકન અને હાંદી વચ્ચે કાયર મારવા કે જેથી હાંદી ઉપર આફ્રિકનો દબાણ લાવે તો હાંદીને ધક્કેલી શકાય, સહભાગ્યે આફ્રિકનો એટલા મુખ નથી.

ખીજ બાબતો માત્ર સોબતી અને દેશીવતની તરીકે જ નહિ પણ આ

ચર્ચાને શાંત પાડવા માટે પણ હાંદી ઓએ આફ્રિકનો તરફ વધુ દૃઢતાથી બલી લામણી બતાવવી રહે છે. આફ્રિકનોની સહભાવના મેળવવા માટે હાંદી હજી પણ ઘણું કરી શકે એમ છે.

હાંદી એક પાંચમી કતાર તરીકે સંબંધિત હોવાનાં આજનો તિરસ્કાર પૂર્વક નકાર કરવાની યોગ્યતા ધરાવે છે. જે લોકો છુટથી બોલે છે કે હાંદી એક સંબંધિત રાજપ્રોહી છે તેઓ એ મઠ લડતમાં પોતાનાં દેશનાં રક્ષણ અને સત્તાના બચાવ માટે એકપણ આંગળી ઉઠાવી નથી કરેલી. ન્યારે હાંદી સીપાઇઓ આ લોકો માટે લડ્યા હતા અને મોખરેની લડાઈઓમાં માર્યા ગયા હતા ત્યારે આ લોકો જોએ એમ કહે છે કે હાંદીઓ દ્રોહી છે તેઓ ઘરમાં બેસી બહારનો રોડિયો સાંભળીને હાટલર કપારે સીપાઇક આપે તેની રાહ બેતા હતા.

છેવટે જો હાંદીને દક્ષિણ આફ્રિકામાં રહેવાનો હક ન હોય શકે એમ કહેવાય તો આ ચર્ચા આગળ લંબાવવી નોંધ્યો એ રીતના વિચાર મુજબ તો ગોરાને પણ આફ્રિકામાં રહેવાનો હક નથી. અને ખસુસ કરીને દક્ષિણ આફ્રિકામાં તો ખચીત જ. પણ આ વિચાર કરવો એ મુખીષ અને અનુચિત ગણાય. કુનીયા મનુષ્ય જાતિને માટે છે. તો એમ કહેવું કે હાંદીએ દક્ષિણ આફ્રિકામાં ન રહેવું નોંધ્યો એ માત્ર એટલું જ પુરવાર કરી શકે કે જે લોકો આવા આક્ષેપ કરે છે તેઓ મિશ્ર પ્રજાને દોરવવા માટે ટેટલા અયોગ્ય છે. ખરી વાત એ છે કે આફ્રિકાવાસીએ દક્ષિણ આફ્રિકા એ મિશ્રપ્રજાનો દેશ છે જેથી બીજા દરેક દક્ષિણ આફ્રિકા વાસીની જેમ હાંદીઓ પણ એ મિશ્રપ્રજાનું એક મુખ્ય અંગ છે એને સ્વીકાર કરવાનો રહે છે.

આ દેશમાં એક મહાન નેતાની ઘણી જ અગત્ય છે કે જે દક્ષિણ આફ્રિકાના લોકોને જાગૃત કરે અને તેને દરેલ જુદીથી દોરી એપાર્ટહેડની ભયગ્રસ્ત યુદ્ધમાંથી છોડાવે શુદ્ધકરણ અને સંકુચિત વિચાર સિવાય એમાં ખીલું કંઈ નથી.

નોંધ

શ્રી મણીલાલ ગાંધીની માંદગી

આગલા અંકમાં જણાવ્યા મુજબ શ્રી મણીલાલ ગાંધી હજી મેક કોર્ડસ હોસ્પિટલમાં જ નિષ્ણાત ડોક્ટરોની સારવાર હેઠળ છે. તેમની તબિયતમાં મંદ ગતિથી સુધારો થતો જાય છે. ક્યાં સુધી હોસ્પિટલમાં રહેવું પડે એ નિશ્ચિત નથી. સંબંધિત છે કે થોડાક

માસો પસાર કરવા પડે હજી સુલકાન માટે ડોક્ટરોએ સલાહ નથી આપી.

એ દરમ્યાન જે જે ભાષ્ય બંધોએ અંગત પત્રોદ્વારા અમારા પ્રત્યે દિલ્લ-સોજી વ્યક્ત કરી છે તે માટે તેમના આભારી છીએ. ઇ. ઓ. ના સંચાલનમાં પણ શ્રી મણીલાલની ગેર હાજરી માં તન, મન, ધનથી જે મિત્રો પ્રેમ બંધો સહકાર આપી રહ્યા છે તે માટે તેમના આભાર માનીએ છીએ અને એવો જ સુંદર સહકાર તેઓ બંધિય માં પણ અમને આપતા રહે એવી શુભેચ્છા વ્યક્ત કરવાની આ નમ્ર તંક લખ્યો છીએ.

ઈ. ઓ. ના ગ્રાહકોને યાસ વિનંતિ

અમે પ્રત્યેક ગ્રાહકને વિનંતિ પત્ર મોકલાવેલાં છે જેમાં આ પત્રનું લવા જમ ૧૯૫૬ થી ગુજરાતી અથવા અંગ્રેજી લેનારને પાઉંડ ૧-૧૦-૬ અને બંને નકલો લેનારને પાઉંડ ૨-૦-૦ કરવાનું રહેશે એનું સૂચન કરવામાં આવ્યું છે સાથે સાથે જેઓ નાં લવાજમ ચઢી અથવા છે તેઓને તે મોકલી આપવા પણ વિનંતિ કરેલી છે.

અમે ઘણીવાર જણાવી ગયા છીએ કે વરસના પા. ૧-૧૦-૬ જે ગ્રાહકો વરસની શરૂઆતમાં જ મોકલી દે તો ઓછામાં ઓછી નાણાંબીડ અમને જણાય, ૧૯૫૫ માં પુરા થતાં વર્ષનું સંસ્વેઈ કાદતાં અમને જણાયું છે કે અમારા પા. ૪૦૦ થી ૫૦૦ લોરેન્ડો માકવૈસ સિવાયનાં લેણા છે અને બીજાં ૬૦૦ થી ૭૦૦ પાઉંડ પોર્ટુગીઝ સંસ્થાનોમાં લેણા નીકળે છે. અમે આશા રાખીએ છીએ કે ૧૯૫૫ માં પુરાં થતાં વર્ષના લેણા વાંચકો વખર લીલે સુકચી દેશે અને ગ્રાહકો એ પણ ધ્યાનમાં લે એવી અમારી વિનંતિ છે કે આ છાપાનું લવાજમ હમેશાં પહેલથી જ લેનામાં આવે છે તો ૧૯૫૬ નું લવાજમ ઉમેરીને પોત પોતાની એક મોકલી આપી અમારું કામ સરળ કરી આપે એની અરજ છે. ગ્રાહકોના સહકાર માટે હમેશાં અમે આભારી છીએ.

ગ્રાહકોને ઇ. ઓ. ની કક્ષ નકલ નોંધ્યો તે અગર બંને નોંધતી હોય તો તેમ ઘણી જણાવવાની જરૂર છે. ટેટલાક ગ્રાહકોએ અમે મોકલેલા પરિ પત્ર ઉપર જ એની સચના લખીને પરત કરેલાં છે પણ તેની ઉપર પોતા નું પુરું નામ કે સરનામું નથી લખેલું માટે ફરીથી લખવા કૃપા કરે.

વ્યવસ્થાપક ‘ઇન્ડિયન ઓપિનિયન’

દોરનારાઓ બાબુ પર મૂકાયા

લેખક : રેવરન્ડ એ. ડબલ્યુ. બ્લેકસોલ

[આ દેશમાં ધીન-ગરી પ્રબળા જે કેટલાક ગણ્યા ગાંઠ્યા શુભચીતકો છે. તે ધૈર્યના એક રેવરન્ડ બ્લેકસોલ પણ છે. આચારની પરિસ્થિતિના બધાલ આપણે તેમનું એક લખાણ ઇ. ઓ. ના ગયા અઠવાડિયાના અંગ્રેજી વિલાગમાં આપેલું છે તેના શુભરાતી વાંચકોને પણ લાલ મળે એ હેતુથી અત્રે તરજુઓ આપવામાં આવે છે.—અ. ઇ. ઓ.]

આ ધુનિક વિજ્ઞાનની પ્રગતિ છતાં પણ એક અણબધું રહસ્ય અસ્તિત્વ ધરાવે છે કે જ્યારે મનુષ્યની પ્રકૃતિની અંદર ઉત્તર યુગમાં ઘણીવાર એમ અને છે કે જે વખતે જનતાને જેની ખાસ જરૂર હોય છે ત્યારે જ તેમને અલગ થવું પડે છે. આમ શા માટે અને છે એ જાણવું મુશ્કેલ છે પુરાતન કાળનું એક સૂત્ર છે કે "પરમેશ્વર જેને પ્યાર કરે છે તેનો યુવાનામાં જ વિવચ યથ જાય છે."

દમણાં ૧૯૫૬નું વપ દક્ષિણ આફ્રિકામાં ન્યાય અને સત્ય સિદ્ધાંતોની પ્રેરણા માટે નવિનતા ને તિલાતી શબ્દ યાવ છે તેજ વખતે ઓહામાં ઓહા જે કર્તવ્યશીલ પુરુષો જનતાને મળી શકેલા છે તેઓ પણ એક બાબુ પર મૂકાઈ ગયા છે આપણે તેમની યાદ કરતા રહીએ એ સ્વભાવ છે એમ કરીને તેમની આધ્યાત્મિક શક્તિ સાથે આપણી સુમેળ સાધીએ કે જે શક્તિ ખીજા કોષ પણ કરતાં ઊંચા પર વધુ અસર કરે છે.

સૌથી પહેલાં 'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન' ના માનવતા તંત્રી શ્રી મણીલાલ ગાંધી કે જેઓ દમણાં બે માસથી પોતાનું કામ કરી શકે એમ નથી અને જણાવ્યું છે કે તેઓ ફરીથી કાર્યશીલ તાના વિચારો કરી શકે તે પૂર્વે કેટલાક મહિનાઓ પસાર થઈ જશે. પ્રથમ તો તેમને અચાનક બંધ પ્રેશર ચડી ગયું અને પછી એક બાબુ રોકેટનું આક્રમણ થયું. તેઓ દમણાં એક્સરની ચકાસણી હેઠળ છે કારણ કે આ ઉપાધિનું ખર્ચ કારણ મગજની અંદર રહેલું જણાય છે. જેમને શ્રી મણીલાલને વર્ષથી પરિચય પામવાની તક મળેલી છે તેઓ ખાતરીથી જાણી શકે છે કે જનતાના એક મહાન પુરુષ ના પુત્ર માટે આવી રીતે નિષ્ક્રિય બનીને અલગ રહેવું એ કેટલું વસતુ છે? અને તેમનાથી જેઓ વિખુટા થઈ ગયા છે તેમના માટે પણ આપણે વિચારી શકીએ છીએ કે તેઓને કેવું લાગતું હશે? તથા જે સિદ્ધાંત માટે તેમણે સહન કરેલું છે તે કાર્યને હીમત થી ટકાવી રાખવા જેઓ પ્રપત્નશીલ છે તેમને પણ આ બનાવથી કેટલું

લાગતું હશે. એની કલ્પના જ કરવી રહી. એ પછી આંખમાં લુચ્ચી છે કે જેઓ સત્તાદીન ચીફ હોવા છતાં આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસના પ્રમુખ તરીકે હજી ચુંટાય છે તેઓ બે રીતે અલગ થયેલા છે. પહેલું ન્યાયખતાના પ્રધાન (!) નાં કડક ફરમાનથી, જેમણે અમુક સત્તાની રૂએ આ સત્વનિષ્ઠ પુરુષને તેઓ જ્યાં રહે છે ત્યાંની મેજિસ્ટ્રેટરીયલ ડીરેક્ટરમાંથી બહાર નહીં જવાનો પ્રતિબંધ મૂકેલો છે.

વધારામાં સહ કોષ જાણે છે કે આલ્બર્ટ લુચ્ચી લોહીનાં જખાણના લીધે તંદુરસ્તી સામે હીમતથી સામનો કરી રહેલા છે.

ખીજા સ્વતંત્રતાના હિમાયતી તરીકે દાધર ટ્રેવર હાલરોન સી. આર. છે જેઓ તંદુરસ્તીના કારણ સિવાય જ એક બાબુ પર મૂકાયા છે તેમની અત્યંત જરૂર હતી તે જ સમયે વધારાની આધાર પર ખીજા કામને માટે બેલાવ્યા ત્યાં તેમને જવું પડે છે તેઓ ખરી રીતે જે સત્તાપર તેમનો કાબુ ન હતો તેના વડે જ અલગ થયા છે. કિંતુ તેમના સંબંધ માં દક્ષિણ આફ્રિકાના લોકોને સત્ય હકીકત જાણવા પછી કંઈક દુઃખ ચાહું જણાશે કેમ કે તેઓ માત્ર એક આવસ્યક ફરજમાંથી ખીજા ઉપયોગી કાર્ય તરફ જઈ રહેલા છે. જે ઘણાંઓના ધ્યાનમાં નથી તે એ છે કે તેઓ પણ એક બાબુએ મૂકાય એવા નાદુરસ્ત તબિયતના પડખા હેઠળ હંમેશાં રહે છે આ દેશની પ્રવૃત્તિમાં ગણેલાં વર્ષો દરમિયાન ઘણા વખત તેમને ડાયબીટીસના લીધે સખત રીતે સ્વનિર્મીત સંયમ પાળવો પડતો હતો આપણે તેમને વિનયથી વિનંતિ કરીએ છીએ કે તેઓ ગજા ઉપરાંત કશું ન કરે. કારણ કે અત્રે એવા અનેક છે કે જેઓ એવી આશા અને પ્રાર્થના કરી રહેલા છે કે તેઓ અત્રે પાછા આવે.

હેલ્થ દમણાં જ ખજાર મળ્યા છે કે 'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન'ની કોલમો માં નિયમિત લખાણ આપનારા શ્રી ફિરોઝર ડબલ્યુ. એમ. ગેલને હોરખીટલ

માં જવું પડ્યું છે. તેઓ ખરી રીતે તો લાંબા વખતથી શારીરિક રીતે એક બાબુ પર મૂકાઈ જ ગયા હતા પરંતુ તેમના શરીરની અશક્તિને તેઓ આત્મિકશક્તિ અને જળના નિદર્શન માટે વિનિમય કરતા હતા. જે ઘણા ચે.ડી.ની જ પાસે છે.

આશરે એક દાયકા ઉપર તેમના પર પે.લીથો મેલાઈટીસનો હુમલો થયેલો અને લીધે તેઓ યુવાન અવસ્થામાં અને ચઢતીના ખાસ દરજ્જા પર હતા ત્યારે જે જમિન ઉધરલા તે પ્યારા હોંડુરતાને છોડવું પડેલું અને દક્ષિણ આફ્રિકામાં આવી વસેલા.

જે કે ૨૪ કલાકમાં બેત્રત્યાંસનો સમય તેઓને આપનું લંબમાં બરાઈ ને રહેવું પડે છે તો પણ તે અત્યંત જરૂરી લખાણનો પ્રવાહ વહેવડાવતા રહ્યા છે અને તે ત્રણ ખંડોમાં પ્રસિદ્ધ યાવ છે.

નિ:શંક રીતે માની શકાય છે કે તેમને દોરખીટલમાં લઈ જવા એન્જી-કન્સ ધર આગળ ખડું રાહ ત્યારે જ તેમણે એક લાક્ષણિક પોસ્ટકાર્ડ પર ઉતારો કરાવેલો જેમા તેઓ કહે છે કે "સ.જી. (S.A.B.R.)ના બાકા માટે હું અત્યારે કશું નથી કહી શકતો એ માટે મને ઉગ્ર ઉદ્વેગ યાવ છે."

ઓ, ફિરોઝર! જે તું ન કહી શકે તો અમારામાં એવો કોણ છે કે

જે કહી શકે? હા આ બધું અમમ્ય છે આપણામાંના જે રહેલા છે તે માત્ર મહાનતાના સ્વપ્નોજ જોઈ શકે છે કલ્પના જ કરવી રહી કે તમારા જેવાનો અમે પુનઃ ક્યારે સંપર્ક સાધી શકીશું? કારણ કે સમય બહુ ડુંગો થતો જાય છે અને વાદળો, ને વંદોળ બધામસ્ત બનાવી રહ્યાં છે. પણ તમે જે વિચારો વઢાવેલા અને હમણા કરો છે તેમાંથી આપણે આશાસન મેળવીશું.

ખીજું મહાન રહસ્ય જેને ઘણીવાર પ્રાર્થના તરીકે કે એવા અનેક નામે જોળખાવાય છે જેનો ઉપયોગ અસંખ્ય રીતે યાવ છે એના સમિયે આપણે કહી વધી શકીશું ખરા કે જે સત્ય આપણને પ્રેમથી એક મેકને અને અનંતની સાથે જોડી શકે છે.

આમ આ પ્રેરણા આગળ વધે છે કેટલાક આગલી દરોળમાં છે, કેટલાક બાબુ પર છે જ્યારે કેટલાક પોતાને યુખ સમજીને ઓહા ઉપયોગી બને છે પણ સમગ્ર યોજનાની ગોડવણી જે કરે છે તે જાણે જ છે કે દરેક પુત્રની પ્રતિબદ્ધે ક્યાં આવસ્યકતા છે અને તેનું નામ એક જ છે આપણે જે વિશ્વાસ રાખી શું તો તેની સાથે આપણે એક્યતા સાધી શકીશું.

P.O. Box 2156 Tel. Add.: "Bhaisons" Phone: 28298

K. HARIBHAI

(ESTABLISHED 1905)

Wholesale Produce and General Merchant.

Importer of all kinds of Eastern Produce.

We buy all kinds of S.A. Produce for Cash.

Special offer of the following best quality Imported goods. (Open Stocks)

No	per lb.	per lb.
1. Oily Toordhull	1/3	F/Grade Loose Tea ... 4/3
2. Chana dhall ...	1/10	Severdhani Sopari ... 7/-
Pure	1/-	S.B. Nuts No 2. ... 2/6
Urud Flour ...	1/7	Jeera ... 2/-
Urud Dhall ...	1/3	Variari (Soomph) ... 2/-
Moong Dhall	1/1	Mustard Seeds ... 2/-
Whole Moong	6d.	Methi Seed' ... 1/3
Whole Urud	6d.	Whole Dhana ... 1/3
Special Peadhall	10d.	Jaggory (Gor) ... 1/3
Ordinary Peadhall	7d.	Pure Chillie Powder ... 3/-
Egyptian Rice	10d.	Pure Haldi Powder ... 2/-
Whole Bk. Masoor	7d.	Cocoanuts (Fresh Watery)
Masoor Dhall Red	1/-	47/6 per bag of 75
Laminated (Awhi)	3/3	ALL ORDERS TO ACCOMPANY CASH

Prices f.o.r. Durban.

We are Stockists of all varieties of Dried Beans.

We supply best Natal Ginger—Price on application.

Prompt attention given to Country orders.

Trade inquiries invited.

Note, our Add.: 81 Victoria St., DURBAN.

ગુજરાતી શિક્ષણ અને શિક્ષકોના પ્રશ્નો

(લેખક : પંડિત નરેવ વેદાલકાર)

[ગુજરાતી શિક્ષકોના પ્રશ્ન વિષે શ્રી ઉભિયાશંકર જોષાકરે આ પત્રમાં એક લેખ લખ્યો હતો અને તે પર સંપાદકની નોંધ પણ પ્રગટ થઈ હતી. તેથી આ પ્રશ્ન પરત્વે આપણા સમાજમાં ડી-ટીક રસ જાગ્યો છે. હવે આ પ્રશ્ન અંગે એક લેખ માળા અંગે પ્રકાશિત કરીએ છીએ. એના લેખક આપણા સમાજના નવભૂમિતા શિક્ષણ શાસ્ત્રી અને ઉચ્ચ વિચારક છે. આ લેખ માળામાં તેમણે કૃત અસંતોષ જ વ્યક્ત નથી કર્યો પણ કેટલાક વ્યવહાર સૂચનો કરીને સાફ માર્ગ દર્શાવે પણ આપ્યું છે, અંગે આશા રાખીએ છીએ કે આપણી સંસ્થાઓના સંચાલકો, આગેવાનો અને શિક્ષણ માં રસ લેતાં ભાઈ બેનો આ લેખ માળા વાંચશે અને આપણા આ સળગતા પ્રશ્નના ઉકેલ માટે સક્રિય પગલાં લેશે.—સંપાદક ઇ.એ.]

ગુજરાતી શિક્ષકોનો અભાવ અને તેના નિરાકરણની યોજના

આ દેશમાં રીતે આપણે આપણી સંસ્કૃતિ, ધર્મ અને ભાષાને સાચવવા મથીએ છીએ. તેના જ પરિણામ સ્વરૂપે આજે ઘણે સ્થળે ગુજરાતી શાળાઓ ચાલી રહી છે. આ શાળાઓ ચાલુ થયા તે પછી કીક કીક વખત યજ્ઞ થયો છે. આ સમય દરમિયાન શાળાઓનો સારો વિકાસ થવા પામ્યો છે. ઘણે સ્થળે શાળાઓ માટે સગવડ બેરહાસ મકાનો પણ બંધાઈ ચૂક્યાં છે. શાળાના સંચાલનનો અનુભવ પણ વધતો ગયો છે. આમ એકંદરે આ દેશની ગુજરાતી શાળાઓએ સારી જોવા પ્રગતિ સાધી છે. આપણી શાળાઓની આ પ્રગતિ કામ ટકાવી રાખવાને માટે કેટલાક મહત્વના પ્રશ્નો પર આપણા સમાજે વિચાર કરી લેવાની તક આવી ઉભી છે. એ પ્રશ્નોના ઉકેલ પર જ આપણી શાળાઓનું ભાવી અવલંબે છે.

આપણી સામે ઉભા થયેલા પ્રશ્નોમાં સહુથી અગત્યનો પ્રશ્ન ગુજરાતી શિક્ષકોના અભાવ વિષેનો છે. આજે ગુજરાતી શાળાના વિકાસ માટે સહુથી મોટી અડચણ જોડાઈ હોય તો તે છે શિક્ષકોની અછત. આજે દરેક સ્થળે પૂરતી સંખ્યામાં યોગ્ય લાવકાત પામેલા શિક્ષકો નથી. વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા તો કૂદકે ને જૂસકે વધી રહી છે. કેટલીક શાળાઓમાં તો એ એક ઢગર સુધીની યજ્ઞ જાય છે. નાનાં સ્થળોમાં પણ તેના પ્રમાણમાં વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા ઘણી મોટી હોય છે. પણ આ સંખ્યાના પ્રમાણમાં શિક્ષકો મળતા નથી. આજે પરિસ્થિતિ એવી બની છે કે સારા શિક્ષકોના અભાવે અમે તેવા બિન અનુભવી, અલ્પ યોગ્યતા વાળા તેમજ શિક્ષણ ને યોગ્ય રચના કાર્ય ન સમજનારા શિક્ષકોથી કામ ચલાવવું પડે છે. સારા શિક્ષકોને અભાવે કટલીક વાર ઉપલા ધોરણો ચલાવી શકાતા નથી. આથી ધોરણ ચાર કે પાંચ સુધીનું આપેલું શિક્ષણ તો કૃત અક્ષર જ્ઞાનનું જ શિક્ષણ બની

રહે છે. એટલા વખતમાં ભાષાનું પૂરતું પ્રાથમિક શિક્ષણ પણ મળે રહેતું નથી. જ્યાં સુધી એક વ્યક્તિ સાત ધોરણોનો અભ્યાસ નહિ કરે ત્યાં સુધી તેણે ગુજરાતી ભાષામાં પ્રવેશ કર્યો છે એમ ન કહી શકાય. અને તેમ ન થતાં શાળા ચલાવવાની પ્રવૃત્તિ નો હેતુ પુરેપુરો સરતો લાભતો નથી. આથી સાત ધોરણ સુધીના અભ્યાસની વ્યવસ્થા કરવાની આપણી સુખ્ય ફરજ રહે છે અને આને માટે સહુથી મોટી મુશ્કેલી જો હોય તો યોગ્ય લાવકાત વાળા શિક્ષકોની કમી જ છે

આજે પરિસ્થિતિ એવી લયડી છે કે જે કરી સારા શિક્ષકો મળી શકતા નથી. સરકારની વલણ પણ ઠીવા જેવી રપટ છે. દેશમાંથી નવા શિક્ષકો મળી રહે એવી શક્યતા રહી નથી. આવા સંજોગોમાં શિક્ષકો મેળવવા માટે શું ઉપાયો યોજવા એ વિચારવું અમત્યનું છે.

પ્રશ્ન રસ્તાઓ

સારા શિક્ષકો મેળવવા માટે આપણી પાસે ત્રણ રસ્તાઓ છે. પ્રથમ તો અહીં જ શિક્ષકો તથ્યાર કરવાનો માર્ગ છે. એટલે કે અહીંના યુવક ભાઈ બેનોને યોગ્ય તાલીમ આપી શિક્ષકો તથ્યાર કરવા જોઈએ. આ માર્ગ બહુ સહેલો નથી. કારણ કે સારા શિક્ષકો તથ્યાર થઈ શકે એટલું સાફ ગુજરાતીનું શિક્ષણ પામેલા ભાઈ બેનો અહીં નથી. આજે આપણી શાળાઓમાં જેટલું અને જેવું શિક્ષણ અપાય છે તે વડે નવા શિક્ષકો ધરી શકાશે એ વધુ પડતી આશા છે, કામ ચલાવે અક્ષર જ્ઞાન આપી શકે એવી વ્યક્તિઓ મેળવી શકાય એ જુદી વાત છે. બહેળા અને વિશાળ અધ્યયન વિના સારા શિક્ષકો તથ્યાર થવા મુશ્કેલ છે. માત્ર પાંચ સાત ચોપડી માંથી પસાર થયેલાં પાછા તેજ ધોરણો બહુની શકશે એવી આશા તો નહીં કરી શકાય. અહીં જો ગુજરાતીના ઉચ્ચ શિક્ષણના વર્ગો ચાલુ

કરવામાં આવે તો તેનો લાભ લેનાર ભાઈ બેનો યોગ્યતા યોગ્યતા આપવા સમર્થ બની શકે. આવા ઉચ્ચ શિક્ષણ માટેની યોજના અને પાઠ્ય ક્રમ તથ્યાર થવા જોઈએ.

શિક્ષકો મેળવવાનો બીજો રસ્તો છે જાહીને જન્મ દેક ધરાવતા યુવકોને સારા અને ઉચ્ચ શિક્ષણ માટે દેશ મોકલવા તેઓ ત્યાં સારી તાલીમ લે અને અત્રે પાછા ફરીને શિક્ષક તરીકેનાં કાર્યનાં સ્વીકાર કરે. આવા યુવકોને શાળા ચલાવતી સંસ્થાઓએ પણ આર્થિક મદદ કરી દેશ મોકલવા જોઈએ. આ જાતની જો વ્યવસ્થા યજ્ઞ શકતી હોય તો આ એક સારો માર્ગ છે. પરંતુ આ માર્ગ પણ સરળ બનશે કે કેમ તેમાં પણ પુરી શંકા રહે છે. ગુજરાતીમાં આવી ઉચ્ચ તાલીમ લેવા વાળા યુવકો મળી આવે તો પણ તેઓ યોગ્યતા ઉચ્ચ અભ્યાસ પછી આપણી શાળાઓમાં યોગ્યતા સેવા આપશે જ અને આપણે તે તેઓ તેમાં કેટલો વખત ટકી રહેશે એ કહી રીતે કહી શકાય? અહીંની પ્રવૃત્તિ અને અહીંનું વલણ જોતાં આ જાતની તબવી જ પાર પડી શકશે એમ નથી લાગતું.

શિક્ષકો મેળવવા માટે ત્રીજો એક રસ્તો સૂચવાયો છે અને તે જો શક્ય બને તો એ સલાહ ઘણે જોરે અંશે ઉકલી જાય એમ છે. આ રસ્તો છે દેશથી બોન ઉપર શિક્ષકોને મોકલાવવાની યોજના, એટલે કે દેશની સરકાર અને ત્યાંના શિક્ષણ ખાતા સાથે એવી ગોઠવણ કરવી કે જેથી દેશમાં નોકરી કરતા શિક્ષકો ૨-૪ વર્ષો માટે આપણને મળી રહે. અહીં તેમની મુદત પુરી થાય એટલે તેઓ પાછા દેશ જાય. દેશમાં તેમની નોકરી ચાલુ ગણાય. અહીંથી તેઓ પાછા ફરે એટલે દેશમાં

યોગ્યતા જુદી નોકરીએ લાગી જાય. તે સાથે જ તેમને પગાર, તેમની રજા યો, તેમના પેશન વગેરેની યોજનાઓ પણ ન જોખાવાય એવી નીતિ દેશની સરકાર પાસે મજબૂર કરાવવી જોઈએ, તમે જાય એટલે એ રીતે બીજા શિક્ષકો આવી પહોંચે.

આથી રીતે જો દેશથી ત્રણ ચાર વર્ષો માટે જ શિક્ષકો મોકલાવવાની યોજના મુકવામાં આવે તો સંભવ છે કે આ દેશની સરકારને પણ તેમાં બહુ વાંધો ન આવે. કારણ કે અહીં આવા વ્યક્તિઓને અહીં કામમને દેક થતો નથી. ભારત સરકારના એલબી ખાતાના શ્રી જમરીશલાલ મલ-હોત્રા અત્રે હતા ત્યારે જેમની સથે આ જાતની યોજના વિગે તાત યજ્ઞ હતી. તેઓએ એવી આશા વ્યક્ત કરી હતી કે ભારત સરકાર આવી યોજનાને આગકારશે. અને તે માટે સગવડો આપવા તથ્યાર યજ્ઞ શકશે. ત્રણ ચાર વર્ષ માટે ચાલુ રજાએ (અને તે રજામાં પણ અત્રે પગાર મેળવતાં), બીજા કોઈ પણ જાતના જોખમ વગર અત્રે આવવાને ધણા શિક્ષકો દેશમાંથી મળી આવશે એમાં શંકા નથી.

આમ આ યોજના સફળ રીતે પાર પડે એમ છે પણ એ માટે અત્રેની સરકાર સાથે સમજૂતીક કામ લેવાની જરૂર છે. સંગઠિત રૂપે આપણી માગણી તેની માટે રજૂ કરીને યોજવટ કરવી જોઈએ. આ માટે આપણા સમાજના આગેવાનો વિના વિલંબે પ્રયત્ન આદરે તો એક ધણું જ અગત્યનું અને રતુત્ય કાર્ય યજ્ઞ શકશે. આમ યવાથી શિક્ષકો મેળવવાનો આપણો પ્રશ્ન હંમેશા માટે ઉકલી જશે.

—કેમરા:

એટલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની
સન લાઈફ ઓફ કેનેડા
 ઉપરોક્ત કંપનીના હવે સત્તાવાર એજન્ટ છીએ.
ઉપરાંત
 દક્ષિણ આફ્રિકાની વરિષ્ઠ અહાલતની કેપ ઓફ ગુડ હોપ પ્રોવીડન્સીયલ લીવીજન
 ના સરકાર તરફથી નીમાયેલા અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભાષા-તરકાર બીએ
 તેમજ અત્રેની ઉમીએશન અંગેનું કોઈ પણ જાતનું કામકાજ વિના લીધે
 ત્વરીત ગતીએ થઈ શકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
3. During 1955 the Company paid over £1,000,000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in World Wide Assurance
 Consult us first.
C. C. PALSANIA
 GENERAL AGENT
 Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultants.
 Sworn Translator.
 100 Sir Lowry Road, — CAPETOWN
 P.O. Box 4624. Phone 32390

માતૃભાષાની ઉપયોગિતા

“લહરી”

આ પહેલાં આ દેશમાં આજીવન આંગ્રેજી અને આફ્રિકાન્સ ભાષામાં પ્રવિણતા મેળવીએ એ સર્વથા સ્તુત્ય અને આવશ્યક છે કહીને મોંઝામોંઝા સામાન્ય વાતચીત કરવામાં પણ ને-અંગ્રેજી કે આફ્રિકાન્સ ભાષાનો ઉપયોગ કરીએ એ આપણી ઉધરતી પ્રગતિ હિત ગારે ઠીક ન ગણાય.

આપણું અનુકરણ કરીને આપણાં બાળકો પણ અરસ પરસ અને આપણી સાથે અંગ્રેજી કે આફ્રિકાન્સ ભાષા વાપરવા ટેવાઈ ન્ય છે એમ આજના યુવકો અને બાળકોનાં સંભાષણ પરથી જાણી શકાય છે તેઓ માતૃ-ભાષા કરતાં બીજી ભાષાનાં વાચન અને વાતચીતમાં વધુ રસ લે છે એવું કારણ આપણી અવસ્થાનો અભાવ જ કહી શકાય.

બહુધા દરેક પ્રજામાં એ ત્રણ ભાષાનો પ્રચાર હોય છે, તે પૈકી એક માતૃભાષા હોય છે અને બીજી વ્યાવહારિક ભાષા ગણાય છે આ રીતે ભાષાના એ બેદ પડે છે માતૃભાષાને ધરમતુ ભાષા પણ કહે છે જેનો વસ્તીપત્રકમાં પણ ઉલ્લેખ કરવો પડે છે.

હોંદીઓની ધરમતુ ભાષા હોંદી, તામીલ કે ગુજરાતી હોય છે એ સૌ કોઈને વિદિત જ હોય છે કે પોતાની માતૃભાષા કય છે. પરંતુ મોઢ, શોખ કે દેખાદેખી પોતાપોતાનામાં પણ વ્યાવહારિક ભાષાનો ઉપયોગ કરવાની ટેવ પડે છે ત્યારે માતૃભાષા શુદ્ધાતી ન્ય છે પરિણામે દેશ, ધર્મ અને આપત્તનો પ્રયોગો ગ્રેમ અને આદર ઉપેક્ષિત બનવો ન્ય છે જેથી પોતાનાં બાળકો સાથે અપનાવેલી ભાષામાં વાતચીત ન કરનાં ધરમતુ ભાષામાં જ વાતચીત કરવી જોઈએ એ રીતે આપણે તેમના સાચા હિતરતી બની શકીએ છે એ તેમનામાં ભારતીય સંસ્કૃતિને દ્રઢ કરવાનો એક મુખ્ય માર્ગ છે બાહ્ય વ્યવહારમાં તેની આવશ્યકતા ન હોય એ દેખીતું છે પરંતુ કુટુંબ અને સ્વજનતીય વ્યક્તિ સાથે તેા સ્વભાષામાં જ વાતચીત કરવી એમાં કશું ખોટું નથી થતું. એક તરફ ગુજરાતી શાળામાં બાળકોને મોઢલામ અને ધર આગળ સહવાસી સાથે પણ માતૃ-ભાષાનો જ ઉપયોગ થાય તો તેમને તેમના બહુતરમાં વિશેષ મદદરૂપ થઈ શકે.

માતૃભાષાનું મદદરૂપ દરેક મહાપુરુષો એ સ્વીકારેલું છે મહાત્મા ગાંધીજી ૧૯૧૪માં દક્ષિણ આફ્રિકા છોડીને હોંદ ગયેલા ત્યારે ઘણા માણસો તેમની

સુલાકાત લેવા મુબઈનાં પંદર ઉપર આવેલા તેઓ પૈકી કેટલાક છાપાઓના પ્રતિનિધિઓ પણ હતા જેઓ પોતા પોતાના છાપાઓને સૌથી પહેલો દેવાવ મેળવવાની ઈનેજરી રાખતા હતાં એમાં સૌથી પહેલાં જે પ્રતિનિધિએ મહાત્મા ગાંધીજીની સુલાકાત લીધી તે એક પારસી ભાષા હતા તેણે મહાત્મા ગાંધીજીની નજીક જઈને તેમની સાથે અંગ્રેજીમાં વાતચીત શરૂ કરી અને ઘણા બધા પ્રશ્નો પુછી કાઢ્યા તે પછી બધા અંગ્રેજીમાં જ હતા.

મહાત્મા ગાંધીજીએ તેમને પૂછ્યેલા પ્રશ્નોના જવાબ આપવા અગાવ શાંતિ થી તેનું કથન સાંભળીને કહ્યું.

“માઈ! તમે હોંદુસ્તાનના વતની છો અને હું પણ હોંદીનો વતની છું. તમારી માતૃભાષા ગુજરાતી છે અને મારી પણ એજ માતૃભાષા છે તો પછી તમે મને અંગ્રેજીમાં પ્રશ્નો શા ગારે પૂછો છો? શું તમે એમ માનો છો કે હું દક્ષિણ આફ્રિકામાં રહીને આવ્યો એટલે આપણી માતૃભાષા ભૂલી ગયો છું, અગર તો તમે શું એમ માનો છો કે મારા જેવા બેરીસ્ટરની સાથે અંગ્રેજી ભાષામાં બોલવું એમાં તમને વધુ પ્રતિષ્ઠા લાગે છે?”

તે છાપાના પ્રતિનિધિએ આવા જવાબની સ્વરૂપે એ આશા નહોતી રાખી આ ટકોર સાંભળીને તે ચરમકાંઠે ગયો અને આશ્ચર્યમાં ગરકાવ બની તેણે પોતાની સુલાકાતને જે દેવાવ પોતાના છાપામાં આપ્યો તેમાં આ વાતને અગ્રસ્થાન આપ્યું.

ભારતની આઝાદીનું આ રીતે આપણે એ હોંદીના કિનારે ઉતરતાં જ મંડાણ

માંડેલું અને એનું સુખમ પરિણામ આપણે એવું જ છે. એટલે દરેક હોંદીએ ભારતીય ખમીરને ટકાવી રાખવા પોતાપોતાનામાં માતૃભાષાને જ અગ્રસ્થાન આપવું જોઈએ.

હોંદ પાકીસ્તાન સંકટ નિવારણ ફંન્ડ

ફંન્ડનાં ગ્રેહામસ્ટાઉનના સભ્યોને એ ત્યાંની ઇડિઅન એશોશીએશન માર્ફતે ૧૩૭ પાઉન્ડની રકમ દ આ. રેડ ક્રોસ સંસ્થાની પી. ઇ. ની શાખાદારા હોંદ મોકલી આપ્યા છે. દાન દાતાઓ ની નામાવલી: સર્વશ્રી વી. એન. પીલે પા. ૧૫-૧૫-૦; આર. કે. પટેલ પા. ૧૦-૧૦-૦; એફ. દુલ્લભ પા. ૧૦-૫-૩; એચ. ડી. મોરાર પા. ૬-૬-૦; જે. એન. નાથુ, એન. એચ એટી પ્રત્યેક પા. ૫-૫-૦; ડી. એન. માધુ, એફ જે. નાથુ, જી. નારણ, આર હેરી એન્ડ સન્સ દરેક ની પા. ૩-૩-૦; જે. ગોલ્ડરટેઈન એન્ડ કું, પટેલ બ્રધર્સ, જી. એન. કલાણ, એ. એફ. દુલ્લભ, ડાબ્લ્યુ. સી હેનરી અને જી. આર. હેરી દરેક ના પા. ૨-૨-૦; રેવરન્ડ અને મીસીસ જે. એલ. બાવર્સ પા. ૧-૧૦-૦; એન. એસ. પીલે, એન. ગોપાલ, એચ. એમ. રોહટ, બી. એલ. સોની, પી. ડી. મેકગાહી, એસ. આર. ભુધીયા, ગ્રાંડ હોટેલ, જેમ્સ હેલ્સેલ લીમીટેડ, એલ. એલે વેલેસ એન્ડ કું, નાઇટ્સ-એચ એ. બીડલ, ગ્રોપોટ એન્ડ શેરી, સાઇમન એન્ડ બાનર્સ, લીડર એન્ડ કુંગેક, હ્યુવીટ એન્ડ પામર, કેશ વેરાપટી રોટર, વીલ્ડન રથમર એન્ડ ક્રાફ્સ, સીટી જીવેલર્સ, એ. એચ. વાઈટ, મેઇસ એન્ડ કું, મ્યુરહેડ એન્ડ ગોવી, પારીસીયન બબર, ઇ. સી. હેનરી, નેલ પેટાન, એફ. સી. સેમ,

ડી. બર્ચ એન્ડ કું, જર્જીન એન્ડ સન્સ, એ રોડાસ્કી એન્ડ કું, અને ઇ. પાર્કર દરેકની પા. ૧-૧-૦; એમ. ડાયા, એસ. યુટીન, ડી. એચ. હેન્ડલી, એમ. ઇસ્માઇલ, એ. રેઇમંડ, યુ. એફ. દુલ્લભ, જી. જી. પેટ્રીક, કે. રામસામી, ગ્રોર્લોપીયા ડેરી, ડી. ઇ. નોઝ એન્ડ સન, પેટીસન્સ મ્યુઝીક સેલુન, અને બર્મસ લીમીટેડ દરેકની પા. ૧૦-૬; એ. ઇ. કાલન શી. ૧૦-૦; આર. ઇ. લીડીબર્ડ શી. ૫-૦; ડાબ્લ્યુ. પેપ (કવીન્સટાઉન) શી. ૫-૦ અને એ. ડી. લો શી. ૫-૦.

ગૃહિણી માટે

કોપરા પાક

બનાવવાની રીત

એ કોપરાનું ખમણ કરવું, પછી તેને નવટાક ઘીમાં સાંતળી લેવું જરા લાલાશ રંગનું થાય ત્યારે ઉતારી લેવું. પછી ૧ શેર સાકર ની ચારતારી ચાસણી કરવી. ચાસણીમાં જોઈએ તે જરા કેસર નાંખવું. ચાસણી તથ્યમાર થયેથી તેમાં સાંતળેલું કોપરું નાખીને હલાવતા રહેવું ચાસણી ચુસાઈ ને ઘટ થાય ત્યારે ઉતારીને ચાળીમાં ઢાળી દેવું. જરા દરેથી ચકતાં પાડવાં પછી ઉપરથી વાટેલી એલચી, બદામ, પિરતાં વિગેરે નાંખવાં.

—જમનાબેન મીસ્ત્રી.

એનોને નવી વાનગીઓ નીચેના સરનામે મોકલવા વિનંતી છે.

જર્જરી: તમારા દરેક પત્રમાં તમારું પુરું સરનામું અવશ્ય લખવું ઘટે છે.

'Indian Opinion',
P. Bag, Durban.

એ અકવાડીક પંચાંગ							ધાર્મિક તહેવારો-ઉત્સવો
વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૬ ફેબ્રુઆરી	હીંદુ ૨૦૧૨ પોષ-મહા	મુસલમાન ૧૩૭૫ હીજરી જ.ઉ.આખર	પારસી ૧૩૨૫ અપરદાદ શહેરવર	સુર્યોદય ક. મી.	સુપૌસ્ત ક. મી.	
શુક્ર	૩	સુદ ૭	૨૦	૫	૫-૨૬	૬-૫૪	સ્વામી વિવેકાનંદ જયંતી
શનિ	૪	વદ ૮	૨૧	૬	૫-૨૭	૬-૫૩	
રવિ	૫	" ૯	૨૨	૭	૫-૨૭	૬-૫૩	
સોમ	૬	" ૧૦	૨૩	૮	૫-૨૮	૬-૫૨	
મંગળ	૭	" ૧૧	૨૪	૯	૫-૨૮	૬-૫૨	
બુધ	૮	" ૧૨	૨૫	૧૦	૫-૨૯	૬-૫૧	
ગુરુ	૯	" ૧૩	૨૬	૧૧	૫-૨૯	૬-૫૧	
શુક્ર	૧૦	" ૧૪	૨૭	૧૨	૫-૨૦	૬-૫૦	
શનિ	૧૧	" ૩૦	૨૮	૧૩	૫-૩૦	૬-૫૦	
રવિ	૧૨	" ૧	૨૯	૧૪	૫-૩૧	૬-૫૯	
સોમ	૧૩	" ૨	૩૦	૧૫	૫-૩૧	૬-૪૯	શિવરાત્રિ પંચક બેઠાં
મંગળ	૧૪	" ૩	૧	૧૬	૫-૩૨	૬-૪૮	
બુધ	૧૫	" ૪	૨	૧૭	૫-૩૨	૬-૪૮	
ગુરુ	૧૬	" ૫	૩	૧૮	૫-૩૩	૬-૪૭	વસંતપંચમી પંચક ઉતર્ષો

અમારી નવી ચાલુ વાર્તા

ધુપ સુગંધ

લેખક: સોપાન

પૂર્વકથા: વંશપરંપરાગત ઉતરી આવેલી ખાનદાનીના પ્રતીક સમ ધર્મપરાયણ ને મુદ્દુ સ્વભાવના ઉચ્ચવલ્લભ ને કૈલાસખાને માધવી નામની એકની એક પુત્રી છે. દોઢેક વર્ષ પહેલાં અરોહક નામનો પુત્ર ગુમાવ્યો છે. માધવી માતાપિતાના વારસાને દીપાવનારી મુગ્ધ કન્યા છે, તરલિકા એની નિકટની મિત્ર છે. કોલેજમાં સૌનું ધ્યાન ખેંચતો કમલનયન નામ નો વિદ્યાર્થી કવિ, નટ, દિગ્દર્શક છે. અસ્તીથી જીવે છે. કોલેજના સમારંભ માટે એણે એક ગીતનાટિકા લખી છે, કોષ્ટ પાસેથી સાંભળ્યું છે કે માધવીનો કંઈ મોકો છે, એ તેને ગાયકવૃંદમાં રહેવાનું આમંત્રણ આપે છે, આ પરિચયથી એની મુતેલી લાગણીઓ ભગ્નત થઈ જાય છે ને મંત્રથી મુંઝાતી એ ઘેર આવે છે, બીજે દિવસે એવી જ માનસિક સ્થિતિમાં તે કોલેજમાં જાય છે. ત્યાં કમલેશ સાથેનો પરિચય વધે છે. ચીરાંતું એક ભજન એ ગાય છે ને કમલેશ પણ તેના ઉપર મુગ્ધ અને છે સૌને લાગે છે. કે બંને પ્રેમમાં ખેંચાય છે. માતાપિતા એના વેવિશાળની ચિન્તામાં આગળ વધ્યાં છે. માધવી મનના ભાવે દબાવે છે. એમાંથી લાગણી નો સંઘર્ષ પેદા થાય છે. માધવી હીમતભેર પ્રેમને માર્ગે અગળ ધરે છે. કમલેશનું રચેલું નાટક વાંચી માધવીની મુગ્ધતામાં વધારા થાય છે. કુમાર તરફથી મૈત્રીતાલ આવવાનું આમંત્રણ મળે છે. કુટુંબનાં સ્નેહી ઉપેન્દ્ર ને મનોરમા પાસેથી એક ક્ષાણિકકન્યા ને ખ્રિસ્તી યુવકના પ્રેમકિરિસા ની કથા જાણતાં ઉચ્ચવલ્લભના માનસિક પ્રવાહોનો માધવીને વિશેષ પરિચય થાય છે. આધાની/રાત મુંઝવણમાં પસાર થાય છે. માધવી કમલેશ પાસે એના નાટકની પ્રશંસા કરે છે, બીજાં કાવ્યો વાંચવા મેળવે છે ને બીજે દિને એની જીવનકથા જાણવાનું પણ નકકી-કરે છે. કમલેશના મન ઉપર આ મિલનની ઘેરી અસર પડે છે.... હવે આગળ વાંચો.

પ્રકરણ છઠ્ઠું

પરિચયને પહેલે દિવસે માધવીએ જેની મુંઝવણ અનુભવી હતી લગભગ તેવી સ્થિતિ હવે કમલેશની યથા. માધવી ને તરલિકાએ એની પાસેથી વિદાય લીધી તે પછીની થોડીક ક્ષણો તો એને જીવનમાં શન્યતા બાસી, પરંતુ તરત જ માધવીના સહવાસની સુવાસથી એનું અંતર મહેકી ઉઠ્યું. સમગ્ર મનઃપ્રદેશમાં આનંદ વ્યાપી ગયો. પોતાને વિષે આવો અનુભવ તો આજ મુઠ્ઠી એણે કર્યો જ નહોતો. કન્યાઓના પરિચયમાં એ આવતો ને કોષ્ટ કન્યામાં વિશેષ પરિચયની ઇચ્છા પણ તે જોતો, પરંતુ તેનું પોતાનું મન કોષ્ટ દિવસ હલી ગયું નહોતું, માધવીનું ગીત સાંભળ્યું ત્યારે એ પ્રથમ વાર ડાહ્યો ને તે પછી તો એની સ્થિતિ અદલાતી જ ચાલી. આને સાગરકાંઠે એના ચિત્તે જે સ્પંદનો અનુભવમાં તે એને માટે તદ્દન નવાં, આશ્ચર્યકારક અને સુખદ હતાં.

માધવીને પોતાની જીવનકથા કહેવા નો એના દિલમાં જે સંકેત હતા તે તો તદ્દન દુર યથા મયો, પરંતુ જોરડી એ આવી એ શાંતિથી બેઠો ને આવતી કાલે માધવી સમક્ષ જીવનકથાનાં પાનાં ઉઘાડવાનાં છે તેનો વિચાર કરવા લાગ્યો ત્યારે એના મનમાં મુંઝવણ યર યથા. શી રીતે વાત કરવી, ક્યાં થી શરૂ કરવું, શું કહેવું, શું ન કહેવું તેના વિચારોમાં થોડીકવાર એ અટકાયો. પછી પ્રશ્નો ઉઠ્યા: 'માધવી એકલી જ આવશે? તરલિકા અંગે તો કશી

વાત યથા જ નથી, 'એ એ એકલી આવે તો પોતે સ્વસ્થતાથી વાત કરી શકશે? માધવી શાંતિથી બધું સાંભળી શકશે?' વિચારતાં માધવીની સરસને ભાવવાહી મુખમુદ્રા નજર સામે તરવા લાગી. કમલેશ એ કલ્પનાની આંખો માં જરપુર અદાનાં દર્શન કર્યાં. એને યહું કે પોતે જે કંઈ કહેશે તેને માધવી સંપૂર્ણ સાચું જ માનશે.

કમલેશનું મન હવે ભૂતકાળ તરફ વળવા લાગ્યું. છેક બાળપણમાં માતા પિતાની છાયામાં લખનૌના એક મકાન માં પોતે ઉછરતો હતો તેનું સ્મરણ યહું. એ વખતે મન ઉપર એવા સંસ્કાર હતા કે માતા જ એનાં જીવનનું સર્વસ્વ છે ને તે જ એને ચાહે છે. પિતાના પ્રભાવની અસર હતી, સમાજ માં એમનાં સ્થાનમાનનો પણ ખ્યાલ હતો, પરંતુ પિતાના આગમનના સમાચારથી કે એમનાં દર્શનથી ચિત્ત માં આનંદની લાગણી કદી પેદા થતી નહોતી, માતપિતા વચ્ચે કલેશ થવા કરતો તેનું એ આહું સ્મરણ હતું. પિતા રોપ કરતા ને આત્મા જતા. માતા આંસુ સારી એક બાજુ બેસી રહેતી ને પોતે એની નજીક જતો ત્યારે છાતી ખરસો લઈ ધૂરકે ધૂરકે રડી પડતી તેની જે સ્મૃતિ કાવચ રહી હતી.

કમલેશ યાદ કરવા લાગ્યો: પછી તો એ મોટા થયો, ઘરમાં શું બને છે તે સમજવા લાગ્યો, પિતા તરફ તો પ્રથમથી જ ખેંચાણ નહોતું, હવે

અભાવ પણ થવા લાગ્યો. મા બધુ જ વહાલી લાગતી, સારી લાગતી, હવે એને જોઈ સહાનુભૂતિ ને કરણા ઉભરાવા લાગી. પિતા પોતાની માતા ને દુઃખી કરે છે, ત્રાસ આપે છે, માતાની કોષ્ટ ઇચ્છા પૂરી કરતા નથી ને તેની લામણીને ઠોકર મારે છે એવું બધું ને સમજવા લાગ્યો. શા માટે આમ બને છે તેની એને ખબર નહોતી. પિતા ઘરમાં જોણું રહે છે, રાત્રે મોડા જાગે છે, મા પાસેથી ખુબ ચાકરી લે છે, ને કોષ્ટ રથજે તેને સાથે લઈ જતા નથી એટલું ત્યારે ને સમજવા લાગી ગયો હતો.

પિતા મોટા જમીનદાર હતા. ઉપરાંત ધીરધારનો ધંધો કરતા હતા. લખનૌ-કાનપુરમાં એમનું નામ ખુબ જાણીતું હતું. મા બનારસના પ્રતિષ્ઠિત કુટુંબમાંથી આવી હતી. પુષ્કળ ધનહોલત પણ લાવી હતી. સુદર, નિરોગી ને ગરવી હતી. આસપાસમાં સૌ કોષ્ટ એનાં રૂપચુપ્તી પ્રશંસા કરતા હતા, પરંતુ પિતાનું મન ક્યાંક બહાર બટકે છે એવું નો એ કંઈક મોટા થયો ત્યારે પ્રથમ બહારની વાતોમાંથી ને પછી ઘરના નોકર ને સુનીમજ પાસેથી એણે જાણ્યું હતું.

એનું નામ મોખરે રહેતું હતું. મોટા થતાં એણે જોયું હતું કે પિતાના ચારિત્ર્ય વિષે સમાજમાં છાની વાતો થતી હતી, પરંતુ તેમાં કોષ્ટને ખાસ અશુભગું લાગતું નહોતું. જમીનદારી, ધન હોલત અને જીવાની સાથે કેમ જાણે પિતાનું આયુ' વર્તન સુસંગત હોય એમ મણાખરા લોકો માનતા હતા. એ પોતે પણ એવી વાતો પ્રત્યે બેદરકાર બન્યો દોત, પરંતુ માનું દુઃખ એ દરરોજ જોતો હતો, કોષ્ટ વાર એને એમ પણ યથા જ હતું કે પિતા સાથે 'ખપડી લેવું' ને માને ત્યાંથી લઈને બનારસ ચાલી જવું; પરંતુ આ બધી એની કિશોર-કલ્પના અમલમાં આવે એવી નહોતી.

એક દિવસ એણે જાણ્યું કે પિતા બીજા લગ્ન કરવા તૈયાર થયા છે. એ વખતે એની ઉંમર પંદરેક વર્ષની હતી. એ મા પાસે દોહ્યો ને રોપબેર બોલ્યો: 'હું એમ નહિ થવા દઉં, રડીશ, અઘરીશ વચ્ચે પડીશ. સામેના માણસો પાસે જઈને તારે તારે કરિયાદ કરીશ.' માએ એને હંડો પાડ્યો ને સમજાવ્યું કે એવું કંઈ કરવાથી અર્થ સરશે નહિ, એ રીતે એના પિતાજીને રાજી શકાશે નહિ ને એના પોતાનાં

ભૂતકાળનાં પોપડાં ઉખડતાં જાય છે અને કમલેશના જીવનની એક ચિત્રાવલિ રચાય છે

એના નાનકડા દિલમાં પિતા પ્રત્યે ત્યારે તિરસ્કારની લામણી યથા આવી હતી.

પોતાની મા સાથે આવી વાત ન કરી શકાય એમ એ સમજતો, પરંતુ એના દુઃખના દરેક પ્રસંગે એને યહું કે માતાએ હવે પિતાજીને ભૂલી જ જવા જોઈએ, એમની તરફ બેદરકાર બનવું જોઈએ, એ આવે ને બોલાવે તો એ ન બોલવું જોઈએ, અને બધુ દુઃખ આપે તો બનારસમાં મામાને ઘેર જતા રહેવું જોઈએ! એ પોતે કોષ્ટ ને કોષ્ટવાર બહાનું કાઢીને માને બનારસ જવા માટે સમજાવતો, પરંતુ મા કહેતી: 'જીંદગી અહીં પસાર કરવાની છે, એમ મામાને ઘેર ન જવાય.' નાનો કમલનયન જાણતો હતો કે મામા-મામી અત્યંત પ્રેમાળ હતા. માના બા બાણુજી વર્ષો પહેલાં અવસાન પામ્યાં હતાં, પરંતુ એમના વાત્સલ્યની ખોટ મામા-મામી લાગવા દેતાં નહોતાં.

વર્ષો આમ વીતતાં હતાં. એ અબ્યાસમાં તેજસ્વી હતો. દેહ અને શુદ્ધિ બંનેમાં એણે સારો વિકાસ સાધ્યો હતો. શાળામાં ને મિત્રોમાં

દુઃખમાં વધારો જ થશે. કમલનયને જોયું, મા છાને ખુણે રડવા કરતી હતી, પૂર્વે જમતી નહોતી, ઉંઘતી નહોતી, પરંતુ પિતાજી તેની સુદૃઢ પરવા કરતા નહોતા.

પિતાજીનાં લગ્ન એણે જોયાં આને ય એ અત્યંત દુઃખ, આઘાત ને તિરસ્કાર જનમાવનારું દ્રશ્ય એની આંખ સામે તરતું હતું. તે દિવસે એ જમ્યો નહિ, રાત્રે-ઉંઘી શક્યો નહિ. કલાકો સુધી એણે રડવા કહ્યું. પિતાજીએ એકબે વાર એને બોલાવ્યો હતો ને નવી માએ ગાળુ હેત કરવા પ્રયાસ કર્યો હતો, પરંતુ તેણે સૌને રોપ વહોરીને પણ દુર રહવાનું જ પસંદ કર્યું હતું. મા તે દિવસે રડી નહોતી, છાને ખુણે પણ રડી નહોતી, હોઠ ઉપર દસવું તો નહોતું પણ ઘરના વ્યવહારમાં એ છાતી ઉપર પર્યટ મુકીને લાગી ગઈ હતી. કમલનયનથી એ દ્રશ્ય ત્યારે જોવાનું નહોતું.

ભૂતકાળના એક પછી એક યર કમલેશ ઉખેડવા લાગ્યો: પિતાજીએ યાદી ધાંધુમથી લગ્ન કર્યાં હતાં. નોકરોને મોટી બક્ષિસો મળી હતી,

પંડીત નેહરુને સંદેશો

ધ્યા-ધર્મના કાળાઓમાં પણ સારી રકમો એમણે આપી હતી. મા દુઃખી છે કે સુખી તેની પરવા એમણે કરી નહોતી. પોતે એકનો એક દીકરો છે તેનું ચે પિતાને બાળે વિસ્મરણ મધું હતું. લગ્ન પછી તેઓ કલકત્તા ને દાણ્ડલીંગ ગાણુ કરવા ગયા હતા. નવી મા એમની સાથે હતી અને ભૂતી છુટું શરીરને લઈ ધરમાં જ પડી રહી હતી.

એ પછી મા માંડી પડી. થોડા દિવસમાં જ રિયાત ગંભીર થઈ. સગાં-સંબંધીઓ ને સુનીમણએ કહ્યું કે જમીનદાર સાંખને તાર કરીને બોલાવીએ. પણ માએ ના જ પાડ્યા કરી. કમલથી ન રહેવાયું એટલે એણે ખાનગી રીતે મામાને ખબર આપ્યા ને મામા-મામી બંને દોડી આવ્યાં. માની આંખમાં આંસુ ઉભરાયાં. એ સમજી ગઈ કે કમલે જ ખબર આપ્યા હશે. એણે કમલ ને પાસે લીધા ને કહ્યું: 'હું હવે નહીં છું. અહીં સુખ ન હોય તે મામાને ત્યાં જાવ.' ત્યારે પોક મૂકી ને રડ્યો હતો. મામા-મામી પણ ચોધાર આંસુએ રડી પડ્યાં હતાં. એમણે ખાતરી આપેલી કે તેઓ કમલને સાચવશે ને માખાપ બનીને તેનું બધું જ કરશે. માએ પોતાની

પાસે હતું તે કમલને આપ્યું ને એક દિવસ વહેલી સવારે સુરોદ્ય પહેમાં આ દુનીયામાંથી એણે વિદાય લીધી.

કમલેશના સ્મૃતિગાંઠારો ઉઘડતા જતા હતા ને તેની સાથે જ હૃદયના તારો બુતકાળના પ્રસંગો સાથે જોડાતાં તેમાંથી કશું જ અજાણ્યાટી પેદા થતી હતી. માતાનું મૃત્યુ વાદ કરતાં એની આંખો ભીની બની ગઈ. છેલ્લી કાળે એ પાસે જ બેઠા હતા. કેવી કડબા ને અસહાય નજરે એણે તેની સાથે જોયું હતું! મામા-મામીએ કેવા પ્રેમથી એને ત્યારે બાચમાં લઈ લીધો હતો!

પિતાજીને તાર છુટ્યા ને તેઓ આવી પહોંચ્યા. કમલેશને બરાબર વાદ હતું કે પિતાજીના ચહેરા ઉપર વેદનાની એકેય રેખા નહોતી. થોડા સમય પહેલાં ત્રદ સુનીમણના પત્નીનું અવસાન થયેલું ત્યારે એમના સુખમાંથી દુઃખના નિઃશ્વાસ નીકળેલો તેટલો પણ આને નીકળ્યો નહોતો. માતિ-હોણા કમલેશને પાસે લઈ આશ્વાસન આપવાને પ્રયાસ એમણે કરેલો ને કમલેશ તે તરછોડી કાઢેલો તે પણ એને વાદ આવી ગયું.

[આ વાર્તા લાંબા સમય સુધી ચાલુ રહેશે.] — અધુરું.

સ્વામી વિવેકાનંદ

(ઉચ્ચશિક્ષક જોખાકર જોખાગં.)

આ સ્વીન સમયથી ભારતે અનેક સંત પુરુષો અને મહાત્માઓને જન્મ આપ્યો છે. આગળથી સમી સદીમાં સ્વામી રામકૃષ્ણ, સ્વામી રામતીર્થ અને સ્વામી વિવેકાનંદ ભારતભૂમિમાં યજ્ઞ ગયા છે. તેમણે ભારતની જનતા ને "જીવ, આત્મા અને જગત" એ ત્રય વસ્તુ સમગ્રવી. સાચું તત્ત્વજ્ઞાન, સાચું કર્તવ્ય અને સાચું જીવન જીવતાં શીખવ્યું. શ્રી રામકૃષ્ણ પરમહંસના પદ્મશિષ્ય સ્વામી વિવેકાનંદે આજીવન નૈષ્ઠિક બ્રહ્મચર્ય પાળી 'આદર્શ' સંન્યાસી બની ભારત અને અમેરીકાદિ દેશોમાં હાંફું સંસ્કૃતિનો જડો ફરકાવ્યો. તેઓ ફક્ત ૩૬ વર્ષનું હુંકે જીવન જાળી ૧૯૦૨માં આ દુનીયામાંથી ચાલ્યા ગયા હતા. તેમને નશ્વરદેહ બને આને ૫૪ વર્ષ યમાં આપણી સમક્ષ નથી પરંતુ તેમણે આપણને જે સાચા કર્તવ્યને હાંફું સંસ્કૃતિનો અને માનવજીવનના ઉપદેશનો વારસો આપેલો છે. તે આપણી સમક્ષ હજી જીવત છે. તેમણે આપણને જ્ઞાન બક્ષિત અને કર્મનું સાચું રહસ્ય સમજાવ્યું છે. તેમનાં રાજ્યોગ-બકિતયોગ-કર્મયોગ વગેરે મનનીય પુસ્તકો આને ભારતમાં અને દુનીયામાં અનેક બાપાઓમાં મોચ્છુ છે. બાગ્યેજ કોષ્ટ પુસ્તકાલય

એવું દશે કે જેમાં એમનાં પુસ્તકો ન હોય! ભારત અને અમેરીકામાં એમણે આપેલાં અનેક બાપણોનાં પુસ્તકોમાં એમનું જીવનચરિત્ર અને દેશદાઝ આપણને નજરે પડે છે.

બંધાળમાં ઇશ્વરાવતાર તરીકે મનાતા પરમહંસ રામકૃષ્ણના પદ્મશિષ્ય તરીકે સ્વામી વિવેકાનંદે વિદેશોમાં પણ બારે પ્રતિષ્ઠા મેળવી હતી.

જેમ આને એક જાળવ્યા માણસ ને તત્ત્વજ્ઞ કેદારનાથજીની ઝોળખ આપવા માટે સ્વ. કિશોરલાલ મશરૂ વાળાના યુર તરીકે પરિચય કરાવે તો એમની પ્રતિભાનો મદને ખ્યાલ આવી જાય છે તેમ રામકૃષ્ણ પરમહંસ નો પરિચય આપવા માટે સ્વામી વિવેકાનંદના યુર તરીકેની ઝોળખ પર્ણાંત બને છે.

એમની જન્મજયંતિનો દિવસ ૩ જ ફેબ્રુઆરીએ આવે છે "રામકૃષ્ણ મિશન" નામે ભારત અને વિદેશોમાં ચાલતી અનેક સરચાઓમાં એ દિવસ પવિત્રતાથી ઉજવાશે. આપણે પણ તેમના ઉપદેશોમાંથી કંઈક જીવનમાં ઉતારી આપણાં જીવનને ધન્ય બનાવી એ. એમનાં કેટલાંક વચનામૃતો આ અંકના મુખપૃષ્ઠ પર આપવામાં આવેલાં છે.

ની દિલ્હીથી ભારતની પ્રબલે દીઠ ના વડા પ્રધાન પંડીત જવાહરલાલજીએ પ્રબલતાકે દિને સંદેશો સંબળાવતા કહ્યું હતું કે ભારતના મંગલ અને સર્વોપયોગી સમાજના ઘડતર માટે કામ કરવાની દૃષ્ટિ પણ આનસ્પષ્ટતા રહેલી છે.

તેમણે જણાવ્યું કે હાંફે પ્રબલતાકે જીવવાને છ વર્ષ થયાં છે એ છ વર્ષો મહેનત અને મુશ્કિલોમાં પસાર થયાં છે આને આ લખતી વખતે પણ હાંફેમાં ફાટાફુટનાં જળો કામ કરી રહ્યાં છે. જે મહાન પાયા ઉપર આ વિશાળ પ્રબલતાકે ઉભેલું છે તે ભૂલી જવાયું છે, માત્ર શુદ્ધ પ્રતિક્રિયાની દ્રષ્ટિ એ વિચાર અને વર્તન થતું જણાય છે. મ. માંધીજીએ આપણા પ્રશ્નોના ઉદ્ધેષ માટે શાંતિ અને સહકારનાં મહાન પાકો આપણને શીખવેલા છે તે પણ ભૂલી જવાયા છે.

આ વિશાળ જગતમાં આપણે શાંતિ અને શાન્તિવાચી સઘળી પ્રબલતામાં કંઈક પ્રતિષ્ઠા મેળવેલી છે અને પંચ શીલા-પંચ આંતર રાષ્ટ્રીય નીતિ અને સંબંધ માટે ભારતનું નામ સંકળાયેલું છે.

આપણે બીજી પંચ વર્ષીય યોજનાની સંધીમાં ઉભેલા છીએ જે આપણને આપણા દેશની પ્રગતિના પંચમાં એક વિરતત પગલું ભરાવશે એવી આપણને આશા છે. એજ કાળે પ્રતિભા પુનર્નરચનાના પ્રશ્ને આપણાં સમતોલપણાને ઉચ્ચાંવી નાંખ્યું છે. આપણામાંનાં કેટલાક માણસોને સાવ દંડા બનાવી દીધા છે. આ બનાવ આપણને બતાવી આપે છે કે હજી આપણે મુશીબતો અને કમનસીબીના સામે થવાનું છે. આપણે આપણા દેશમાં સન્માર્ગે ચાલતા હોઈશું તો બહારની કોઈ પણ સત્તાનો આપણે ડર રાખવાની જરૂર નથી. આપણે એ સત્યપંથને પકડી રાખવાનો અને આપણા માર્ગમાં જે કંઈ નડતર ઉભી થાય તેની સામે ખડા, રહી

તેને દિંમતથી પાર કરી આપણા ધ્યેય પર પહોંચવાનો નિશ્ચય કરેલો છે.

કેટલાંક વર્ષો પર આપણે સ્વાનંત્રતાની પ્રતિજ્ઞા લીધી હતી તે પ્રતિજ્ઞા પૂર્ણ થઈ છે. આ પ્રબલતાકે દિને દુશીથી એકમતા અને સમગ્ર ભારતના હિત માટે કામ કરવાની બીજી એક પ્રતિજ્ઞા લખ્યો કે જેથી સમગ્રના સંમતન માફતે આપણા લોકોની પ્રગતિ થઈ શકે. એ પ્રતિજ્ઞા કે જેના વડે અમે તેવા સંબંધો કે ઉદ્દેશરૂપના પ્રસંગોમાં પણ અચળતાથી સદિલ્લતા અને સંગઠનને જાળવી રાખીએ.

નૂતન અને સંમતિ ભારતને ઉભું કરવાની આપણી સ્પષ્ટ ધારણા સાથે આપણા લોકોને ઉચે દરજ્જે લાવવા કે જેથી પ્રગતિ કરવાની દરેકને સરખી તક મળે. આ ધ્યેયને સિદ્ધ કરવા માટે આને આપણે પોતાને ન વિનતાં થી સમર્પણ કરીએ.

બુકકોર્પોરેશન, ઇનકમ ટેક્સ રીટન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્પેક્ટરન્સ માટે મળે:

આર. વીકલ

૨૨૩ મેકોસા હાઉસ, ૧૭ કમીસનર સ્ટ્રીટ, સેકન્ડ ફ્લોર, ફેરારટાઉન, બેદાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

વેચવાના છે

નવસારી સ્ટેશન રોડ પર, બનરમાં ત્યા સોસાયટીઓમાં મહાન અગ્ર પુસ્તકાલય લેવા માટે અગ્ર નેશનલ સેવિંગ્સ સર્વિસીકેટ (આવક વેરાથી મુક્ત બ્યાન્) ખરીદવા લખો:

એમ. જનાઈન લઈ. Authorised Agent For Government of India National Saving Certificate. બાળા સાહેબની હવેલી, Navsari, Bombay, India.

Phone 332651 P.O. Box 1549 Tel. Add ENBECDEE.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

33 West Street, JOHANNESBURG.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

દેશી તેમજ સુતરાઈ કાપડ, હુલન જર્સી, હુલ, બાળકો માટેનો બત-બાતનો માંલ, ધર વપરાશ માટે તેમજ લગ્નાદિ પ્રસંગોએ શુભચાર માટે રીપન વગેરે માટે અમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા લલાગણુ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, બેદાનીસબર્ગ.

બોક્સ ૧૫૪૯.

નેહાનીસખર્ગમાં પ્રજાસત્તાક દિન ઉત્સવ

શ્રી ડ્રાંસવાલ હીંદુ સેવા સમાજના આયુષ્ય હેઠળ દીદીઓની એક બંદર સભા નેહાનીસખર્ગમાં તા. ૨૬ જાન્યુઆરી, ૧૯૫૬ ના રોજ ભારતનો છઠ્ઠો પ્રજાસત્તાક દિન ઉજવવા શ્રી પ્રા. સો. નેશીના પ્રમુખપદે મળી હતી. શ્રી ગાંધી ભારત વિદ્યાલયની બાળાઓ એ રાષ્ટ્રીય-રાસ સુંદર કહે આજ મનો-રંગન આપ્યું હતું.

પ્રમુખસ્થાનેથી પ્રવચન કરતાં શ્રી નેશીએ પ્રથમ પૂ. રાષ્ટ્રપિતાને સ્મરણાં નહિ અર્પતાં કહ્યું કે એ સુવધારમાં અભ્ય શક્તિ, આત્મભય, શ્રદ્ધા, ત્યાગ, અપુર્વ નિર્ણય શક્તિ હતાં. તેણે માટીમાંથી મહાપુરુષો ઘડ્યા. યુરોપના સમર્થ નેતાઓ, કોમવેલ, નેપોલિયન અને લેનિન એ ત્રણેની શક્તિથી એમની શક્તિ અનોખી હતી. તે તપસ્વી, સત્યના વનધારી અને અહિંસા ના ઉપાસક એક પવનમ્બર હતા.

આજે હીંદુ સુદાન ગીર જુવાહર ભાવ. ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદ અને ડો. ગચ કૃષ્ણનના હાથમા છે. તેઓની શબ્દશક્તિ અને શિદ્ધતા દરેકને મંત્ર મુગ્ધ કરે છે. આજે ભારતના દિવસે પદચાલ રહ્યા છે. એ પ્રતાપ તેઓને છે. આજનાં ભારતને આદર્શ સર્વો દ્ય રાજ્ય સ્થાપના છે. પૂ. આંધીજી ના સ્વનનું ભારત મુક્તિમત યાય એવા પડઘા સંભળાઈ રહ્યા છે. દરિદ્ર માં દરિદ્ર દીદી પણ મોતાનો અવાજ દેશમાં રજી કરી શકે, અને જ્યાં ઉચ્ચ નીચના વર્ગ ન હોય એવો સમાજ દરતીમાં આવે એવાં ચિદનો દેખાય છે.

આંતર-રાષ્ટ્રીય ક્ષેત્રમાં પણ હીંદની પ્રતિષ્ઠા વધી રહી છે. તે શાંતિમય માર્ગનો પડકાર કરતું હોવાથી, તે નીતિમય સાધનો માટે આગ્રહ રાખતું હોવાથી, તે સાચી શાંતિમાં માનવું હોવાથી, દરેક આંતર-રાષ્ટ્રીય અધ્યા-મણુની પછે તેના પર માટ મંડાય છે, તેની સલાહ લેવાય છે. વિશ્વના મેવડીઓ એમને આંખણે ઉતરે છે અને મસલા કરી જાય છે. ઇસ્લા આવનાર સોવિયેટ નેતાઓ, માર્શલ અલેક્સિન્ અને કુશ્ચેવે તો એક હીંદીની જેમ વર્તા ભારતને આક્રમ્યું અને ઘમંડમાં આવતા પશ્ચિમ ના અન્ય મેવડીઓને માટે અનુકરણીય દર્શન મેસાડયું આજે ઘોડા દેશી બંને ભારત વિશે ગેરસમજુતિ પ્રસારે, પણ હીંદ મહાન યવા સરખાયું છે.

શ્રી જસમતભાઈ નાનાભાઈએ ભારત ને સુદિનો સૌથી આગળ પડતો દેશ વર્ણવી કહ્યું કે તેની પ્રવૃત્તિને કારણે દેવે ઠોષ પણ પ્રગ્ન યુધ્ધાગ નહિ રહે. દીંદનો વિશ્વની આઝાદી માટેના કાળો અંતિદાર્શિક બની જશે. આપણે ભારતવાસી હીંદની બહારના દેશોમાં પરાધીન છે. આપણે આ દેશમાં આઝાદ યવા પ્રાપ્તિ કરવી ઘટે છે, આપણી સતતિતાં ઉત્થાત્ર માટે વિચાર કરવો ઘટે છે.

શ્રી લક્ષ્મીભાઈ પ્રભુદાસ ગોંડી, શ્રી ડાલાભાઈ ભગવાનજી પટેલ અને શ્રી કુવરજીભાઈ તવરીઆએ પણ ભારત પ્રજાસત્તાકને અભિનંદન આપનારાં પ્રવચન કર્યાં હતાં.

સભાએ નીચલો દરખ સર્વોત્તરે અને "ભારત માત:ની જય"ના પોકારો વચ્ચે પસાર કર્યાં હતાં:

"ભારત પ્રજાસત્તાકની સ્થાપના છઠ્ઠા વાર્ષિક દિને નેહાનીસખર્ગના ગાંધી ઢોલમાં મળેલી શ્રી ડ્રાંસવાલ હીંદુ સેવા સમાજની આ બંદર સભા ભારત પ્રજાસત્તાકને વંદના કરે છે, તેણે ગૃહ આંગણે અને આંતર-રાષ્ટ્રીય ક્ષેત્રમાં પ્રાપ્ત કરેલી વિવિધ સિદ્ધિઓ માટે હૃદયનાં અભિનંદન પાઠવે છે, અને પ્રજાનાં ઉત્થાન માટે આવશ્યક પણ હજી સુધી અણુ ઉઠેલ રૂઝિદા જટિલ પ્રશ્નોનો માનવચેતી તોડ કાઢશે એવી અભિલાષા દાખવે છે."

શ્રી મગનભાઈ જયભાઈએ આભાર દર્શન કર્યું હતું "જન ગણ મન" નું રાષ્ટ્રગીત ગવાયા બાદ ઉત્સવ સમા રબ પુર્ણ થયો હતો.

વિવિધ

ચોરી

ડરખનમાં ઘોળે દિવસે છુટનો ત્રીજો બનાવ તા. ૨૮મી જાન્યુઆરીના શુક્ર-વારે બપોર અગાવ મેક્રે ડોર્સ કુલુ હોંરપીટલ (જ્યાં શ્રી મણીલાલ આંધીની અભ્યારે સારવાર થઈ રહી છે) ની સેકેટરી અને છુકકીપર બંને ગોરી બાઈઓ બાકલે બે-કની મસજેવ રોડની શાખામાંથી પા. ૩,૩૨૨ની રકમ પગાર સુકવવા માટે મોટરમાં લાવતી હતી ત્યારે એસન પુડ રોડ પર આવેલા સ્ટોપ સ્ટ્રીટ પર મોટર ઉભી રાખતાં સામે જ ઉભેલી એક અમેરીકન સીડાન મોટરમાંથી બે આફ્રીકનોએ તેમની નજીક આવી અસુક ઠેકાણે કચે રસ્તે જઈ શકાશે એવી પુછુપુછ કરતાં એક બાઈ કે જે મોટરના વીલ પર હતી તેણીએ તેને સમજુતી આપી એ દરમીયાન તેણે છબીશન ચાવી ખેંચી લીધી અને બીજી તરફનો દરવાજો ઉઘાડી બીજાએ મોટરમાં સુઠેલી ચામડા ની બેચ કે જેમાં પા. ૨,૭૫૪ની નોટો હતી તે છુટી લીધી તે ચપળતા થી તેમની મોટરમાં ચડીને બાગી ગયા હતા. હજી સુધી મોઘની ધર પકડ થઈ શકી નથી.

શ્રી હિંદુ યુજરાતી મહિલા મંડળ

યુજરાતી મહિલાઓને માર્ગ દર્શન મળે અને તેમની હલમને ઉત્તેજન મળે એ હેતુથી શ્રી હીંદુ યુજરાતી મહિલા મંડળ (ડરખન)ના આગામિ રોપ મહોત્સવ પ્રસંગે ખાસ અંક

પ્રકાશિત કરવાની ધારણા રાખે છે એ મારે દક્ષિણ આફ્રિકાના સાહિત્ય પ્રેમી અને કલારસિક બાઈ બહેનો સ્વરચિત કાવ્યો, વાર્તા, વર્ણન, નિબંધ વગેરે ઉપયોગી લેખો તા. ૧૫મી માર્ચ સુધીમાં મંત્રીને ૭૧ પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ ડરખનના સરનામે મોકલવા વિનંતિ કરવામાં આવે છે.

આભાર
હુછરદીખાટના કલેષન એરડૂલીયા

રોટરના મૌલીક તરફથી 'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન'ના લવાજમ ઉપરાંત પા. ૩ ની રકમ બેટ મળી છે જેનો સાભાર સ્વીકાર કરીએ છીએ.

આગમન
ટોંગાટની આંધી એન્ડ કુંપનીના એક સંચાલક શ્રી કૃષ્ણદાસ પી. દેસાઈ તેમના પતિન શ્રીમતિ કુસુમબેન સહિત સ્ટ્રીમર કંપાનામાં તા. ૩૦-૧-૫૬ ના દિને સ્વદેશથી આવી ગયા છે.

સામાચાર સંગ્રહ

—લંડનનું 'ટેલી હેરલ્ડ' જણાવે છે કે ટેલક મહિનાથી હાવેલ અણુશક્તિ સંશોધન કેન્દ્રમાં કામ કરતા પાંચ નિષ્ણાતોએ સમુદ્રની અંદર માલ બરીને દોઢ સો માઇલની ગતિએ ચાલી શકે એવી સખમરીન આંધવાની શક્યતા જણાવી છે આવા જહાજને ચલાવવાનો ખર્ચ સમુદ્ર ઉપર જતાં જહાજને કરતાં અતિ ઘણું ઓછું આવશે.

—વૈત્તાનિકો અને નિષ્ણાતોને પ્રતીતિ થઈ છે કે અણુશક્તિ સંચાલિત જહાજને તથવાર કરવામાં સ્વિટન સૌથી મોખરે છે.

—નડિયાદ તાલુકાના વસો ગામમાં સ્વ. દરખાર ગોપાળદાસની પ્રતિમા અને તેમના સ્મારક રૂપે બંધાયેલા 'દરખાર ટાવર'ની ઉદ્ઘાટન વિધિ ડેવિસ પ્રમુખ શ્રી ઢેબરબાઈના હસ્તે તા. ૫મી ડીસેમ્બરે થઈ છે.

—સૌરાષ્ટ્રના જેવા લાખક રચણો માટે પ્રવાસીઓને આકર્ષવાની અલ્પતન પ્રવૃત્તિમાંની એક ગિરનાર પર્વતનાં એક શિખરેથી બીજા શિખરે સહેલાઈ થી ચર્ચ શકાય એવો રજીસુમાર્ગ (rope way) આંધવાની યોજના વિચારાય છે.

—મેનીલા (શીલીપાઇન્સ) ના એક ગામડાના શક્તિમય બાપા જણાવે છે કે અભ્યારે અવકાશમાં 'એટલાંટીસ' નામનો એક ધૂમ્રેટુ પૃથ્વી તરફ ધસી રહ્યો છે તે પાંચ મહિનાની અંદર પૃથ્વી સાથે અથડાશે જેથી સર્વનો નાશ થશે માટે લોકોને સુચ્યું છે કે સૌએ પોત પોતાનો સ્વર્ગનો રાહ સરળ કરવો અપવૃત્તવું પ્રાયચિત કરી લેવું. આ બંધિવ્ય કચનાર ૮૭ વર્ષ નો એક "બ્હીલ ઓફ ડ્રેઇટ" પંચનો અમણી છે અને કહે છે કે તેને આ જ્યોતિપની અસાધારણ બાતની સુપુતિ માં મળી છે તે એક સવારે જાગ્યો ત્યારે આ બંધિવ્ય તેના પલંમ પાસે પોતાના દરતાહરમાં લખાયેલું મળી આવ્યું હતું.

—ઓટોમોબાઇલ એસોસીએશનના સ્ટેટ મેન્ટ યુજબ યુનીયનમાં રસ્તા ઉપર યતા અકસ્માતને લીધે યતાં મરણ

પૈકી ૭૦ ટકા બીન-ગોરાઓના હોય છે.

—નાટાલના ઉત્તર વિભાગના વર્ષોદની અલ્પતને લીધે ખેતીનો પાક સુકાઈ ગયો છે તેવી વેરીટરીમાં ઢોરો પણ પાણી વિના ભખમાં યુકાયાં છે ડરખન શહેરનો પાણીનો જથ્થો ચિંતા ઉપ-જવી રહ્યો છે. તેનો રોજનો વપરાશ ૪૫ લાખ ગેલન હોવાથી તે પર અંકુશ મૂકવાની જરૂર જણાવાય છે. ગયા અઠવાડિયે ટાઉન કલર્કે કરક સરથી પાણી વાપરવાની લોકોને કરેલી અપીલના જવાબરૂપે બીજે દિવસે પાંચ લાખ ગેલન પાણી ઝોણું વપરાયું હતું.

—ડરખનની એડીટન હોસ્પીટલમાં દાખલ યતા દરદીઓને તેમનો આઇ-ડેન્ટીટી નંબર પૂછાય છે દર હજારે માત્ર એક જણ જ આપી શક્યા છે. —ગોવામાંથી કાચા લોખંડની નિકાસ બંધ યતાં જાપાને પોલાહના ઉપાદાન માટે ભારત પર વિશેષ આધાર રાખવો પડે તેમ છે. આ વર્ષના અંત સુધીમાં જાપાને ભારત પાસેથી ૧૦,૦૦,૦૦૦ ટન કાચું લોખંડ ગેળવ્યું છે. ગયા વર્ષ કરતાં આ આંકડો ૩,૦૦,૦૦૦ ટન જેટલો વધારે છે.

—અમેરીકા ખાતેના ભારતીય એલરથી શ્રી ગમનવિહારી મહેતાએ વર્જનીયાના સ્વીટ ધાપર શહેરની 'વર્ડ્સ એફેસ' કલ્યા'માં કરેલા બાણ્યમાં જણાવ્યું હતું કે: "હુનીયાએ શસ્ત્રજમાવટનું ગાંડપણ્યુકત વિષયક બેદરું જ રહ્યું. અને તે સાથે આંતરરાષ્ટ્રીય સમસ્યાઓ ના ઉઠેલમાં ઠોષ નવી દષ્ટિ કામે લગાડવી પડશે. કારણ કે આ અણુ-પુગે લક્ષરીભળ પર વધારે પડતો આ-ધાર રાખવાની વાતને નિરર્થક બનાવી સુકી છે. જે માનવજાતે આ અણુ-પુગના ભખથી સુકત બનવું હોય અને શસ્ત્રજમાવટના ગાંડપણે સજોલા વિપ-ચકને બેદરું દર્શો તે આંતરરાષ્ટ્રીય સમસ્યાઓના ઉકેલ માટે નવી દષ્ટિ અનિવાર્ય છે."

—તિશ્પતીમાં તા. ૧૧ નવેમ્બરે મળેલી સંસ્કૃત વિશ્વ-પરિપદના મંત્રીએ જણાવ્યું હતું કે સંસ્કૃત ભાષાને સામાન્ય રીતે મૂત ભાષા અથવામા

આવે છે પરંતુ ભારતમાં ૨૫૦૦૦ થી વધુ લોકો એવા છે જે એ સરકાર સંસ્કૃત બોલે છે. તેમણે વધુમાં ઉમેર્યું હતું કે કમકાંડી પડિતો પોતાના કર્મ કાંડમાં સંસ્કૃત ભાષાનો ઉપયોગ કરે છે. અને તેમણે જણાવ્યું કે, હાલુ આમાં જન્મ, લગ્ન, અને પુત્ર પ્રસંગે કર્ણમધુર સંસ્કૃત શ્લોકો સાંભળવા મળે છે તે પણ ભુલભુલ એમજ નહિ.

—“સર વિન્સ્ટન ચર્ચીલને.” ઇંગ્લેન્ડ માં તેમના “યુદ્ધના ઇતિહાસ” નામ ના ગ્રંથની ૧૭૫૦,૦૦૦થી વધુ વધુ નકલો ખપી ગઈ છે. એના વેચાણ નો આંકડો હજુ પણ વધતો જ જાય છે. અમેરીકામાં એમના એ ગ્રંથની ૨,૨૨૬,૦૦૦ નકલો ખપી ગઈ છે. આને અંગે રોયલ્ટી તરીકે સર વિન્સ્ટન ને ૩૦૦,૦૦૦ પાઉન્ડ મળ્યા છે.

—સાવલાઓમાં શમપારાયણની પુણ્યો-હુતિના હેતુના દિવસોમાં લગભગ લાખ માણસ દર્શન માટે આ દશ હજારની વસ્તીના ગામમાં એકઠું થયું હતું. એને પરિણામે તળાવનું પાણી બારે વપરાશના કારણે અઢી કુટ નીચું ગયું હતું. લગભગ મહિનાથી પચાસ કંદોળાઓ આવનાર દર્શનાર્થીઓ માટે મોઠાઈ બનાવવા હતા. ૨૨૦૦ મણુ સુખાડી અને બીજી વાનગીના ગંજ ખડકાયા હતા. લોકોને અપાતી ચા માં વીશ ભોરા ખાંડના વપરાયા હતા. દોઢ લાખ રૂપીયાનું ઘી વપરાયું હતું. અને એક જ દિવસે ૭૦૦ મણુની ખાંચડી કરવામાં આવી હતી.

—ગુજરાતના પીઠ સાહિત્યકાર શ્રી યશવંત સવાઇલાલ પંડ્યાનું ૧૪મી નવેમ્બરને સોમવારે ભાવનગર ખાતે આશરે ૫૦ વરસની ઉંમરે અકાળ અવસાન થયું છે. ગુજરાતી સાહિત્ય માં એક અગ્રણી નાટ્યકાર તરીકે સ્વ. શ્રી યશવંત પંડ્યાનું સ્થાન ધણું જ ગણવાપાત્ર છે. ગુજરાતીમાં બ્યારે આધુનિક શૈલીનાં નાટ્યો બહુ ઓછાં લખાતાં હતાં ત્યારે તત્કાલે શૈલીનાં એકાંકી લખનારા શ્રી પ્રાણજીવન પાઠક અને શ્રી બટુભાઈ ઉમરવાડિયા પણ એ પ્રવાહ ચાલુ રાખવામાં શ્રી યશવંત પંડ્યાનો ફાળો ધણો જ મહત્વનો છે. ‘પડદા પાછળ’ નામક એક લાંબું નાટક પણ તેમણે લખ્યું છે.

—પુનર્ઘટના પંચના દવાલ સંબંધે કેએસ કારોબારી સમિતિએ જે દરખાસ્ત કર્યો છે તે અંગે કેએસ કારોબારી સમિતિના એક આગેવાન સભ્યે કહ્યું છે કે “ગાંધીજીએ વર્તમાન સદીના છેક ત્રીજા દશકામાં કેએસના બંધારણ માટે જે સિદ્ધાંત નિર્માણ કર્યો હતો, જેને ૧૯૨૦ના ડીસેમ્બરમાં નામપુરમાં મળેલા કેએસ અધિવેશને મંજુર રાખ્યો હતો એ જ સિદ્ધાંતનું આમાં પાલન થયું છે. આમ ગાંધીજીનું સ્વપ્ન સિદ્ધ થયું હશે શક્ય.

—ભારતમાં છ લાખ માણસોને રાજ ગારી પૂરી પાડવા માટે બીજી પંચવર્ષી યોજના દરમ્યાન દેશભરમાં ત્રણ લાખ અંબર ચરખાઓને કામે લગાડી દેવા નો અખિલ ભારત ખાદી અને ગ્રામોદ્યોગ મોડેલ નિર્ણય કર્યો છે. અંબર ચરખાની શોધ તાજેતરમાં જ થઈ છે અને તે ચાર ત્રાક, ધરાવે છે એટલે ચાલુ ચરખા કરતાં તે ધણું વધુ સ્તર ઉતારે છે.

—દિલ્લ લગા બે ગઢીસે તો પરી કયા ચીજ હવે એવી એક કહેવત આપણે ત્યાં છે. આને મળતી નહિ પણ આવીજ કંઈ વિચિત્ર અને વિશિષ્ટ વાતનો અનુભવ કરાવતાં એક સમાચાર હમણાં વડોદરાથી આવ્યા છે. એ સમાચાર પ્રમાણે વડોદરાના કેટલાક નામે ગામના એક ૮૯ વર્ષના ૨૬ સુરિલભે છઠ્ઠી વારનું લગ્ન કર્યું છે એ સુરિલભનું નામ હાજી અહમદ મોટા પારેખ છે તે એમની નવી વધુ ૪૫ વર્ષના છે. આ વરવધુના લગ્ન માં એમના પુત્રી પુત્રીઓ પૌત્ર પૌત્રી ઓ તથા પ્રપૌત્ર પ્રપૌત્રીઓ પણ હાજરી આપી હતી. લગ્ન ઉજવવા માટે શ્રી મોટાપારેખે પોતાને બાળ્ય શાળી ગણાવ્યા હતા.

લગ્નોત્સવ

—ગુજરાતના પીઠ સાહિત્યકાર શ્રી યશવંત સવાઇલાલ પંડ્યાનું ૧૪મી નવેમ્બરને સોમવારે ભાવનગર ખાતે આશરે ૫૦ વરસની ઉંમરે અકાળ અવસાન થયું છે. ગુજરાતી સાહિત્ય માં એક અગ્રણી નાટ્યકાર તરીકે સ્વ. શ્રી યશવંત પંડ્યાનું સ્થાન ધણું જ ગણવાપાત્ર છે. ગુજરાતીમાં બ્યારે આધુનિક શૈલીનાં નાટ્યો બહુ ઓછાં લખાતાં હતાં ત્યારે તત્કાલે શૈલીનાં એકાંકી લખનારા શ્રી પ્રાણજીવન પાઠક અને શ્રી બટુભાઈ ઉમરવાડિયા પણ એ પ્રવાહ ચાલુ રાખવામાં શ્રી યશવંત પંડ્યાનો ફાળો ધણો જ મહત્વનો છે. ‘પડદા પાછળ’ નામક એક લાંબું નાટક પણ તેમણે લખ્યું છે.

—પુનર્ઘટના પંચના દવાલ સંબંધે કેએસ કારોબારી સમિતિએ જે દરખાસ્ત કર્યો છે તે અંગે કેએસ કારોબારી સમિતિના એક આગેવાન સભ્યે કહ્યું છે કે “ગાંધીજીએ વર્તમાન સદીના છેક ત્રીજા દશકામાં કેએસના બંધારણ માટે જે સિદ્ધાંત નિર્માણ કર્યો હતો, જેને ૧૯૨૦ના ડીસેમ્બરમાં નામપુરમાં મળેલા કેએસ અધિવેશને મંજુર રાખ્યો હતો એ જ સિદ્ધાંતનું આમાં પાલન થયું છે. આમ ગાંધીજીનું સ્વપ્ન સિદ્ધ થયું હશે શક્ય.

મરણ નોંધ

—અમરના શ્રી રામદાસ નાયુભાઈ અને બંધુઓ તરફથી તેમનાં સ્વ. માતૃશ્રીની પુણ્ય સ્મૃતિમાં ઇ. એ. ને બે ગીની મળી છે અને સ્વમર્ચના આત્માને શાંતિ ઇચ્છી તેમના કુટુંબી-જનોને હાર્દિક દિલસોજી પાઠવીએ છીએ.

—અમરનાં ભારત મ્યુઝીક સેલુન અને રૂપાનંદ બ્રધર્સની પેદીના એક ભાઈ શ્રી ડી. રૂપાનંદનું ૪૮ વર્ષની વયે હૃદયના ઓપરેશન બાદ શનીવાર તા. ૨૮-૧-૫૬ ના રોજે ક્રમશઃ અવસાન થયું છે.

—કેદારમસ્ટરહિન (કેપ)ના શ્રી ડાહ્યા ભાઈ નરસિંહભાઈ ગોપાળનાં ધર્મપતિન સૌ શાંતાબેનનાં તા. ૨૩-૧૧-૫૫ના રોજે થયેલા અવસાનને બીજા દિને શાંતિવ્રત થયેલ જે પ્રસંગે જુદી જુદી સંસ્થાઓને સ્વમર્ચથી પુણ્ય સ્મૃતિમાં દાન અપાયું હતું એ પૈકી ‘ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન’ ને પા. ૧-૧-૦ની મળી છે જેને સાબાર સ્વીકાર કરીએ છીએ પ્રભુ મરનારના આત્માને ચિર શાંતિ આપો અમે તેમના કુટુંબીજનો પ્રત્યે દિલ સોજી વ્યક્ત કરીએ છીએ.

—અમરનાં ભારત મ્યુઝીક સેલુન અને રૂપાનંદ બ્રધર્સની પેદીના એક ભાઈ શ્રી ડી. રૂપાનંદનું ૪૮ વર્ષની વયે હૃદયના ઓપરેશન બાદ શનીવાર તા. ૨૮-૧-૫૬ ના રોજે ક્રમશઃ અવસાન થયું છે.

—કેપટાહિનના શ્રી નરોત્તમભાઈ નાયુ ભાઈએ તેમની પુત્રી સ્વ. હંસાબેનનાં આત્માની શાંતિ અર્થે તા. ૫-૧૨-૫૫ ના રોજે હવન કરાવી જુદી જુદી સંસ્થા ને દાન આપ્યું હતું. (ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન’ને શી. ૧૦ માંભાર સ્વીકાર.) સ્થાનિક અને બહાર ગામ થી જે ભાઈ બહેનોએ આ શોક પ્રસંગે દીલાસો વ્યક્ત કર્યો. તે બદલ સર્વેનો આભાર માને છે.

—અમરનાં ભારત મ્યુઝીક સેલુન અને રૂપાનંદ બ્રધર્સની પેદીના એક ભાઈ શ્રી ડી. રૂપાનંદનું ૪૮ વર્ષની વયે હૃદયના ઓપરેશન બાદ શનીવાર તા. ૨૮-૧-૫૬ ના રોજે ક્રમશઃ અવસાન થયું છે.

—અમરનાં ભારત મ્યુઝીક સેલુન અને રૂપાનંદ બ્રધર્સની પેદીના એક ભાઈ શ્રી ડી. રૂપાનંદનું ૪૮ વર્ષની વયે હૃદયના ઓપરેશન બાદ શનીવાર તા. ૨૮-૧-૫૬ ના રોજે ક્રમશઃ અવસાન થયું છે.

—અમરનાં ભારત મ્યુઝીક સેલુન અને રૂપાનંદ બ્રધર્સની પેદીના એક ભાઈ શ્રી ડી. રૂપાનંદનું ૪૮ વર્ષની વયે હૃદયના ઓપરેશન બાદ શનીવાર તા. ૨૮-૧-૫૬ ના રોજે ક્રમશઃ અવસાન થયું છે.

—અમરનાં ભારત મ્યુઝીક સેલુન અને રૂપાનંદ બ્રધર્સની પેદીના એક ભાઈ શ્રી ડી. રૂપાનંદનું ૪૮ વર્ષની વયે હૃદયના ઓપરેશન બાદ શનીવાર તા. ૨૮-૧-૫૬ ના રોજે ક્રમશઃ અવસાન થયું છે.

M/S C. O. c/o 'Indian Opinion', P. Bag, Durban, Natal.

અમારાં નવાં વર્ષના “ગુજરાતી” ખેસનાં સંવત ૨૦૧૨ના પંચાંગ આવી ગયાં છે.

કીર્તિત શી. ૫-૩ પોસ્ટલ સાથે. નીચેના શીરનામે પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલી તુરત મંગાવી લેવા વિનંતિ છે.

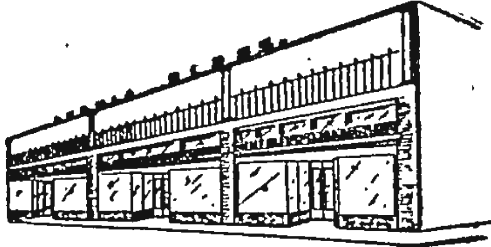
‘Indian Opinion’, P. Bag, Durban, Natal.

નવલ કથાઓ

બૂદાન ૫૪ ૨ ૦
 એવાશીની સાધના ૭ ૬
 કીર્તીરલાલ મશરૂવાળા કૃત સંસાર ધર્મ ૬ ૦
 દીપ નિર્ગણ (દર્શક) ૭ ૦
 મળવાનું ઠેકાણું આ ઓપીસ ‘Indian Opinion’, P. Bag, Durban.

K.M. Lodhia & Co.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

22 ct Jewellery made to order in latest designs

આવિસ કરેટ

સોનાના ફાગીના ખાસ અમારી જાતી દેખરેખ નીચે અમને અપાયેલ કામ સંતોષ/પામે જોવી રીતે કરીએ છીએ.

રેકલેસ, જુદી જુદી ડીઝાઇનની અંગૂઠી અષોભા, સાડીની પીન, વીડી બક્કસ એરોંગ વગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

તાજું ઉમદા ફરૂટ

ફરખનતું ટકાઈ વ્યાદુ ૮ પેની રતલ, મોટી કળીતું લસણ ૧૦ પેની રતલ, પાપક નં.૧, શી. ૧૦-૦ ૧૦૦. નં. ૨, શી. ૮-૦ ૧૦૦. પોસ્ટેજ જુદું.

કપુરી અને ચેવલી પાન બનર ભાવ પોસ્ટેજ જુદું. બારશીદ શી. ૧૦-૬ ડગન; લાંબી અને રહેવર બારશીદ શી. ૧૧ ડગન. કાંદા, જટોટા (વ્યાજ) હમેશાં અમારે ત્યાંથી મળશે.

રેડેસીયા, ન્યાસલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના આરડરો ઉપર પુરણ ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરથી ક્ષેત્રી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેસીલીટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રેડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ડાક્ટ લઈશું.

કેપીટનસ બાલકની હોટેલ

(ધી કેન્ટર મીકાઈ હાઉસ)

ઐ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર - ડરબન. ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ રેલીઆમ: KAPITAN.

Phone 22905

Tel. ADD.: "GANDABHAI"

The Home Of
INDIAN SWEETMEATS.

G. C. Kapitan & Son Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their
POSTAL ORDER with their orders.

Write For Price List.

અહારગામના ગ્રાહકોને ખાસ સુચના

જોડર સાથે પોસ્ટલ જોડર મોકલવા મહેરબાની કરવી. મીકાઈની કોમટ ઉપરાંત નીચે યુનિયન પોસ્ટલ કોમિટીના વિનંતી છે.

નો. રેડેસીયા શી. ૧-૦ રતલ. સધન રેડેસીયા ૬ પેની રતલ. યુનીયનમાં ૩ પેની રતલ.

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો

154 GREY STREET,
DURBAN.

"તાપના દિવસોમાં વાંચવા લાયક મનરંજન પુસ્તકો"

ધરની રાણી	૧	૨	૬
દુખનંગા	૮	૬	
જમાનાની કલક	૭	૬	
રોડાઈ	૮	૬	
આપણો ધરતંસાર	૮	૬	
ગ્રેમનું પરિણામ	૮	૬	
કુશીનો ખબરો	૮	૬	
જીવનના ગાઈડ અને રેપારી કોમ્પાઈ	૧૫	૬	
પહેલું પારણું	૧	૦	૦
ગૃહીણી મિત્ર	૧૭	૬	
સંરેહાર લક્ષ્મી	૨	૨	૬
ગ્રેમ પરખ.	૫	૬	
સરળ સંતતિ નિયમન અને કહેરતી કુટુંબ નિર્માણ	૪	૬	
સાલનની કારમીસા	૭	૬	

ઉપરના પુસ્તકો લગ્ન નિમિત્તે લેટ આપવા લાયક હોય હશે ગ્રાહકોને ખાસ લલાચણ કરીએ છીએ.

Obtainable from:

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS

(Corner Grey & Lorne Streets)

286 Grey Street,

Phone: 26070.

DURBAN.

ચોખ્ખા ઘીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઇ

અમારી મીઠાઇ ભેગભેગ વગરના ચોખ્ખા માલમાંથી બનાવવામાં આવે છે. દરેક મીઠાઈ જાતી કેખરેખ નીચે બનાવી કાળજીથી ચેક કરી રવાના કરવામાં આવશે. આપનો ઓર્ડર વેળાસર મોકલવા વિનંતી છે.

સુતરફેણી સફેદ, લીલી, ગુલાબી શી. ૬-૦ રતલ	પીસ્તા માવા બરફી શી. ૬-૦ રતલ	પોરબંદરની ખાજ્જી મોળી શી. ૬-૦ રતલ
માવા બરફી શી. ૫-૦ રતલ	કેસરી માવા બરફી પીસ્તા શી. ૬-૦ રતલ	ચણૂનો અગળ શી. ૪-૦ રતલ
બદામ માવા બરફી શી. ૬-૦ રતલ	બાણુવડીયા માવા પેડા શી. ૫-૦ રતલ	રશર મેન્ડના ગાંડીયા શી. ૩-૦ રતલ
કેસરી માવા પેડા શી. ૬-૦ રતલ	સુરતની માવા ધારી શી. ૫-૦ રતલ	રાજગંધ પોવાનો ચેવડો શી. ૬-૦ રતલ
બાણુવડીયા બદામી પેડા શી. ૬-૦ રતલ	બદામી માવા ધારી શી. ૬-૦ રતલ	પાપટ અડદના નાના ૧૦૦ નંબના શી. ૧૨-૦ સસાલા વાળા
સુરતની પીસ્તા માવા ધારી શી. ૬-૦ રતલ	નમનગરી મેસુન શી. ૪-૦ રતલ	પાપટ અડદના મસાલા વાળા મોટા, ૧૦૦ નંબના શી. ૧૨-૦
મુંબઈ લીલો હલવો પીસ્તાનો શી. ૬-૦ રતલ	બુન્દીના લાડુ શી. ૩-૦ રતલ	દાળ, ફલ્લી શી. ૨-૦ રતલ
મુંબઈ લીલો બદામી હલવો શી. ૬-૦ રતલ	ગુલાબ નંબુ શી. ૨-૬ રતલ	મીઠસ ફરસાણુ શી. ૪-૦ રતલ
પોરબંદરની સાટા શી. ૫-૦ રતલ		મીઠાઇ દીવાળી મીઠસ ૫-૦ રતલ
ચુરમાં લાડુ શી. ૩-૦ રતલ		" " " ૪-૦ રતલ
કોપરાપાક શી. ૨-૧ રતલ	બાંધનગરના ગાંડીયા ફાફીયા શી. ૩-૦ રતલ	
ગાજા મોહનચાર શી. ૪-૦ રતલ	ઝીણી ચણૂના લોટની શેવ શી. ૨-૬ રતલ	

પોસ્ટેજ : યુનીયનમાં ૩ પેની રતલ

સા. રોડેસીયા ૯ પેની રતલ

નોર્થર્ન રોડેસીયા શી. ૧-૦ રતલ

ઓર્ડર સાથે પૈસા મોકલવા વિનંતી છે

Jethalal's Mithai House

71 Prince Edward Street, Durban.

Telephone : 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address : "SWEETMEATS"